

Ročník XVIII, 4/2018

**Hrádecké
noviny**

**Gródeckie
nowości**

...rozděleni zdmi, spojeni srdci...

Slovo starosty

Vážení a milí spoluobčané, ze všeho nejdřív bych chtěl všem těm, kteří přišli volit novou samosprávu, poděkovat za občanskou angažovanost a pomyslné znovurozdání karet. Ve volbách jste dali najevo, že si žádnou změnu nepřejete, proto se hrádecké zastupitelstvo z vaší vůle obměnilo pouze nepatrně.

Máme před sebou nové volební období. Určitě vás zajímá, co bychom chtěli udělat dříve a co později. Velmi rád bych vám chtěl představit naše zaktualizované vize, plány a záměry, které bychom chtěli uskutečnit v průběhu prvních dvou let období, které je nám vyměřeno.

- Budeme pokračovat ve vysazování alejí života. Letos se již narodilo 25 dětí, což pro nás znamená připravit další, docela velkou plochu k osázení vhodnými dřevinami.
- Do nového kabátu oblečeme místní komunikace do Niszczora (Martynki), do Grace, do Chodury a k Nicielnikovi. Polepíme cesty do Brózd (Chalupňoki) a lesní úsek cesty k chatě Hrádek. Makadamový povrch dostane i cesta směrem na Chodurku.
- Postavíme víceúčelové hřiště 12 x 24 m v areálu CVČ. Hřiště bude umístěno úplně jinak, než se původně předpokládalo. Chceme vyhovět připomínkám občanů, kteří si přejí zachovat přírodní ráz zahrady. Na tuto stavbu bychom použili zdroje, které jsme získali za ocenění v soutěži Vesnice roku.
- Zrekonstruujeme kamennou budovu v Centru volného času. Přestěhujeme do této budovy naše vesnické muzeum. Historická stavba bude místem, kde se budou zájemci učit lidovému řemeslu
- Velkou rekonstrukcí projde i hlavní budo-

va, která přiléhá k Centru volného času. Vzniknou zde odborné učebny, které budou sloužit v hodinách školního vyučování dětem, odpoledne mládeži i dospělým. Předpokládané náklady včetně vybavení jsou odhadovány na cca 7 mil. Kč.

- Pevně věříme, že co nejdřív získáme všechna potřebná povolení pro stavbu dlouho očekávané tělocvičny u Boalu. Překážky, které nám stojí v cestě, abychom mohli tuto největší investici v historii obce zahájit, by měly být v průběhu roku 2019 odstraněny.
- Zahájíme stavbu vodovodu Chodury včetně ATS, v případě získání dotace i vodovodu Kempčice.
- Zrekonstruujeme jeden ze dvou 2 proputků pod Chodurami.
- Pokud získáme v dohledné době stavební povolení, vybudujeme první etapu chodníku za tratí (podél bariér).
- Začneme každoročně organizovat zbrusu novou akci – Den pro muže.
- Rozmístíme v osadách Záplotí a u Pily velkoobjemové kontejnery na bioodpad, tak aby se ve všech třech částech, tj. za tratí, ve středu obce a za Olzou mohli občané zbavovat trávy, listí a dalšího bioodpadu, který nevyměšťují do kompostérů.
- Doplníme veřejné osvětlení o několik

lamp, např. v lokalitách u Nikodema, pod Froňkovými, za tratí směr Zaremba.

- Získáme stavební povolení rybníka u Haže tak, abychom mohli požádat o dotaci na tuto stavbu v příštích letech.

Kromě výše uvedených aktivit budeme pracovat svépomocí na opravách a rekonstrukcích sklepních prostor a budovy stodoly CVČ. Za dotační prostředky budeme chtít zvelebit celé prostranství zahrady – tzv. Oázy klidu. Dovybavit parčík o nové atraktivní herní prvky. Pokud budeme mít příležitost k nákupu některých strategických nemovitostí (kromě pozemků pod MK), využijeme ji. Chtěli bychom se zamyslet jak alternativně využít prostor v centru obce (louky u hodin naproti parčíku). Např. napláňovat stavbu dalšího parkoviště. Budeme se opět pokoušet prosadit vybudování dalších dvou přechodů pro chodce na krajské silnici 474 (u Květinok a v Kompařově).

Vážení spoluobčané, nový rok 2019 je již za dveřmi. Kéž by se nám všem povedl podle našich představ. Pokud nám k tomu Bůh dopřeje zdraví, můžeme si ho vychutnávat s pocitem štěstí. Všechno ostatní je méně důležité.

*váš starosta, vaši zastupitelé
a pracovníci obce*

HRÁDECKÉ NOVINY – periodický tisk územního samosprávného celku, obce Hrádek (IČ 00535958, www.obechradek.cz). Adresa vydavatele: Obecní úřad Hrádek, Hrádek 352, 739 97 Hrádek. Vychází čtvrtletně pod ev. č.: MK ČR E 12341 v nákladu 800 ks. Tisk a prepress: A8 REKLAMA kreativ, s. r. o., Bystřice 1261, 739 95 Bystřice, graf. zpracování: Michaela Kučerová. Uzávěrka redakčních materiálů pro jarní číslo bude 15. 3. 2019. Odpovědný redaktor (a příjemce inzerce): Věra Garbová, tel.: 601 383 111, e-mail: zpravoda-j@obechradek.cz. Příští číslo vyjde na jaře 2019. Foto na titulní straně: Robert Borski

Obsah

Slovo starosty.....	2
PF 2019	2
Obsah.....	3
Z redakce	3
Prázdninový den u babičky	3
Mómy se tu pieknie	3
Mikulášova nadílka	4
• Z OBECNÍHO ÚŘADU	
Služby v obci během Vánoc	5
Neinvestiční podpora z rozpočtu obce	5
Poplatek za psa	5
Zimní údržba v obci	5
Senior taxi	5
Výsledky voleb do zastupitelstva	6-7
Jak třídíme odpad	8
Návod, jak třídit vybrané odpady v Hrádku	9
Původ a historie hrádeckých příjmení	10-11
• AKTUALITY	
Alej dobra i letos uctila 3 osobnosti	12
Info k nájmu hrobových míst v Jablunkově	13
Město Jablunkov se opět stalo nositelem projektu MAP.....	13
Novinky z ambulance prakt. lékaře	13

ZE ŠKOLNÍCH LAVIC

Drakiáda	14
Bramboriáda	14
Bazárek	15
Připomenutí 100. výročí samostatného Československa	15
Máme rádi Česko	15
Batůžkový projekt	15
Pan záchranář ve školce	16
Mach a Šebestová	16
Knihomilka barevná	16
Jablíčková kuchařka	17
Podzim v družině	17
Dzień Jesieni	18
Odwiedziny biblioteki	18
Nové jízdní řády vlaků a autobusů	19-20
• SPOLKOVÝ ŽIVOT V OBCI	
Ze života Hrádtek	19-20
Postřehy z klubu seniorů v létě	22
Gorolski Świąto z naszym udziałem	23
Wznowienie tradycji teatralnych	23
W kierunku Pienin	23
Alvarez	24
Hasiči Hrádek	25

Spartakiáda spolků	26-27
Z CENTRA VOLNÉHO ČASU	
Děti z MŠ oslavily Halloween	28
Minikurz drátkování	28
Pečený čaj	28
Promítalo se venku i uvnitř	29
Hlavalamy z celého světa	29
Pozvánky na připravované akce Centra.....	30-31
• NOVINKY V KNIHOVNĚ	31
• SPOLEČENSKÁ RUBRIKA	
Jana Bojková a Nika Slezský Hrádek	32
• INZERCE	33
• ROZHOVOR S PAMĚTNÍKEM	
Josef Drong	34
• PŘÍRODA HRÁDKU	
Zimní přikrmování ptáků	37
Ptáci u krmítek.....	35-36
• JAK ŠMAKUJE MORAVSKOSLEZSKO	
Krupičniok	38
Slezské halušky	39
Slezská vařonka	39
Pavel Taska - Cestou na Filipku	40

Z redakce

Ježíšek už zanedlouho vyrazí na svou každoroční výpravu do našich domovů. My, lidé moderních dějin, máme ve zvyku se na jeho návštěvu pečlivě připravovat. Někdy si říkám, zda to se všemi těmi přípravami nepřeháníme. Zda k prožití klidných a pokojných

Vánoc – jak s oblibou píšeme na pohlednici – nestačí daleko méně úsilí, než vyvíjíme.

Emoce a zážitky jsou tím, co si lidský mozek pamatuje nejdéle. Neutřený prach na políčkách možná vyvolá chvilkové podráždění nervové soustavy z vědomí „nesplněné povinnosti“, ale nikterak závažný zážitek nepřinese. Dokonce ani neu-

chová žádnou dlouhodobou paměťovou stopu. Schválně, zkuste si vybavit vzpomínky na Vánoce v dětství. Vidíte ho tam někde? Nevnímejte ho proto ani teď. Vnímejte sebe, své blízké a radujte se ze všech společně strávených chvil. Zapisujeme si do paměti jen to, co je opravdu důležité a co nás obohatí o nádherné vzpomínky. Věřím, že to je ta správná cesta k dokonalé prožitým Vánocům.

Přeji vám, milí spoluobčané, abyste letošní svátky strávili ve znamení opravdového klidu. Užijte si je a zkuste je brát jako příležitost vyňovat se tomu, co máte a dělat nejrůzněji. Zastavte se a odpočiňte si. Vždyť které období v roce je k odpočinku příhodnější, než právě Vánoce? Začít můžete hned teď – třeba poklidnou chvilkou s dobrou kávou a četbou zpravodaje. Přeji vám, ať pro vás „šťastné a veselé“ není jen klišé z pohlednice. Ať je realitou ve vašem domově i ve vaší duši.

Věra Garbová, redaktorka

Prázdninový den u babičky

Dne 27. července 2018 jsem se svojí babičkou navštívil její rodnou obec, Hrádek ve Slezsku. Babička mi vyprávěla příběh o loupeživém rytíři Belkovi a jeho tvrzí, která se tyčila nad řekou Olzou. Rytíř Belko byl velice zlý a chamtivý. Ale svědomí ze všeho špatného, co kdy udělal, ho tak trápilo, že nakonec skočil do tůně a utopil se. Skála, na které jeho tvrz stála, se dodnes vypíná nad touto tůň.

Moje babička se narodila v malé chaloupce nad řekou Olzou, kousek od této skály. A také od krásných peřejí, kam si chodila jako malá hrát a v létě se také koupat. Vyprávěla mi o těžkém životě před 2. světovou válkou a během ní. Podívali jsme se pak na bývalou školu, kde babička jako malá chodila. Využil jsem krásného počasí a hrál si na kamenech v peřejích řeky Olzy, která teče z hor. Také jsem se dozvěděl, že právě v těchto místech se nedávno natáčel hudební film Muzikanti, který byl v loňském roce v kinech.

Potom jsme vyrazili do hor nad vesnicí na Chatu Hrádek, kde jsme si dali dobrý oběd. Po obědě jsme šli procházkou ke zvoničce svatého Isidora, kde jsem si zazvonil na malý zvoneček. Také jsem viděl krásné panorama Slezských Beskyd a stáda ovčích pasoucích se na stránkách. Příroda je zde nádherná.

Výlet se mi moc líbil a těším se, až s mojí babičkou zase někdy vyrazíme.

Jiří Chvátal, ZŠ Matiční Ostrava, II. C

Mómy sie tu pieknie

Mómy sie tu pieknie na tym naszym Gródku, nigdzi by my nie szli, choć wszecko nimómy. Obecní urzód nóm porosnył, pani doktorka i pani siostrziczka tu majóm swoje gniozdeczko. Sóm strasznie przyjemne a dokładne, kdo tam zóndzie, wyndzie to połówke zdrowszy.

Park tu piekny mómy, dlo wielkich i małych. W parku se młyn stoi. Za wojny go niymcy zamkli, ale byli gródecy skrómní hrdinowie, klucz se prziorobili, z nasadzy nim żywota mieli mónke dali.

Ceste poza sztreke na Harców zrobióno, ale tako nudla, bo nikierzi ludzie pola wyjncyj nie sprzedali.

Traktorziści co ceste wyorujóm, muszóm jeździć dali. Sóm tacy, co chcóm wyorane mieć aż do izby.

Mie starka kiejsi prawia: „chłopcze na świecie sóm ludeczkowie, ludzie i ludziska“ a miała wielkóm powdwe.

Kole cesty, sztreki procihlukowe zabrany dali, tiraka nie widać, ale je go słyhać. Krawal i smród nóm zostanóm. Pod cestóm a sztrekóm podjazd zrojbóny, jyny kapke niski. Inaczyj to nie szło, bo by to nie wyszło.

Zwijrzynta z tónk, snoz a z kraja lasów przed krawalym sie wzdalili a gródecy gojni muszóm za nimi chodzić dali. Przez Kómparzów most nóm stoi. Nejwyjncyj wużywany naszymi seniorami, jak gónióm z towarym w „akci“, bo to je łacniejsze o koróne o dwie. Ludzie go pomjanowali „Senior most“.

Na gródeckóm gazete sie muszomy zrobić czas, nie idzie w połówce przestać, bo je tam fórt cosi zajimawego.

Bywały ex starosta pan Tomczala wybroł dobrego nastupce. Jo je już dość stary, kupa sie pamjyntóm, ale takigo staroste jescze Gródek ni mioł, że by sie tak staroł.

Napisoł senior gródecki O. Bocek

Mikulášova nadílka všem hodným dětem

Skoro všechny děti z Hrádku spolu se svými rodiči přivítaly pana Mikuláše jak se sluší a patří. Rozsvítili jsme vánoční

stromek, který letos daroval pan Bukowczan a zhlédli ohňostroj. S vůní svařáku se mísila předvánoční atmosféra. Už je to

taková tradice, ten náš obecní Mikuláš. Mikuláši, anděli, čertové, děkujeme!

Foto | Bogdan Kaleta

Služby v obci během vánočních svátků

		Obecní úřad	Knihovna	Pošta	Praktický lékař	Zubní ordinace	Kadeřnictví	Prodejna Hruška	Pekařství Bajusz	Domácí potřeby
Po	24.12.2018	zavřeno	zavřeno	zavřeno	neordinujeme	neordinujeme	zavřeno	7.00 - 11.00	6.00 - 10.00	7.00 - 11.00
Út	25.12.2018							zavřeno	zavřeno	zavřeno
St	26.12.2018		zavřeno					zavřeno	zavřeno	zavřeno
Čt	27.12.2018			8.00 - 11.00	8.00 - 10.00			7.00 - 18.00	zavřeno	7.30 - 17.00
Pá	28.12.2018			8.00 - 11.00	neordinujeme			7.00 - 18.00	6.00 - 17.00	7.30 - 17.00
So	29.12.2018						zavřeno	7.00 - 12.00	6.00 - 11.00	7.00 - 11.00
Ne	30.12.2018						zavřeno	9.00 - 12.00	zavřeno	zavřeno
Po	31.12.2018	zavřeno	zavřeno	zavřeno	12.00 - 14.00	neordinujeme	zavřeno	7.00 - 12.00	6.00 - 11.00	7.00 - 11.00
Út	01.01.2019			zavřeno	neordinujeme			zavřeno	zavřeno	zavřeno
St	02.01.2019	7.00 - 11.00, 12.00 - 17.00	zavřeno	8.00 - 11.00, 13.00 - 17.00	10.00 - 13.00	8.00 - 15.00	8.30 - 15.00	7.00 - 18.00	zavřeno	zavřeno

V naléhavých případech a neodkladných záležitostech (např. zajištění pohřbu) volejte 724 309 930, 724 002 740 nebo 724 377 112.

Neinvestiční podpora z rozpočtu obce Hrádek na rok 2019

Oznamujeme všem organizacím a spolkům, že žádosti o poskytnutí příspěvku veřejné neinvestiční podpory je možno, v souladu se zásadami pro poskytování příspěvku, podávat od 1. 1. 2019 do 31. 1. 2019. Formulář žádosti i platné zásady budou k dispozici ke stažení na webových stránkách obce.

Věnujte prosím pozornost Zásadám pro přerozdělování grantů, vyhněte se tak problémům při závěrečném vyúčtování.

Poplatek za psa

- Upozorňujeme majitele psů na povinnost uhradit poplatek za psa na rok 2019. Poplatek ve výši 120,- Kč je splatný nejpozději do 31.3.2019.

Platbu je možné provést:

- hotově - na obecním úřadě
- bankovním převodem - č.ú. 168 198 33 09/ 0800, v tomto případě nás kontaktujte a my Vám sdělíme variabilní symbol pro platbu.

e-mail: sekretariat@obeckradek.cz

Tel.: 558 551 312

Zimní údržba v obci

V případě otázek a řešení problému se zimní údržbou se prosím obraťte na místostarostu obce, Ing. Martina Byrtuse. Místostarosta je nejlépe informován o pohybu odklízecí techniky i časovém plánu údržby. Telefon: 724 377 112, e-mail: martin.byrtus@trz.cz

Senior TAXI

Služba Senior TAXI v obci funguje od roku 2015 a je zřízená pro občany Hrádku, kteří dosáhli věku 70 let a držitelům průkazu ZTP, ZZTP bez rozdílu věku. Nejedná se o klasickou taxislužbu, ale o přepravu osob do zdravotnických zařízení včetně lékáren v Jablunkově, Návsí, Bystřici a Třinci. Zájemci o tuto službu se musí nejprve zaregistrovat na obecním úřadě v Hrádku, tam obdrží průkazku s telefonním číslem řidiče a budou mít k dispozici celkem deset jednosměrných jízd každý měsíc.

Služba Senior taxi je provozována v pracovních dnech od 7:00 do 15:00. Taxikáře je možno objednat pouze telefonicky, a to nejpozději den před jízdou.

Výsledky voleb do zastupitelstva obce Hrádek

5.- 6. říjen 2018

Oprávněných voličů: **1 493**

Zúčastněných voličů: **873**

Volební účast: **58,47%**

			jméno	věk	povolání	strana	hlasů	%	funkce
obecní zastupitelstvo	obecní rada	1.	Robert Borski	47	starosta obce	HND	620	71%	starosta, člen strategické komise
		2.	Ing. Martin Byrtus	51	referent prodeje	HND	524	60%	místostarosta, předseda strategické komise, člen komise pro VŘ
		3.	Petr Dudys	65	důchodce	HND	458	52%	člen finančního výboru
		4.	ing. Dana Cieslarová	61	ekonom	COEX.	255	29%	předsedkyně finančního výboru
		5.	Pavel Pilch	58	výpravčí	COEX.	233	27%	
		6.	Mgr. Rudolf Mlčoch	53	středoškolský učitel	HND	462	53%	předseda kontrolního výboru
		7.	Roman Žabka	49	hutník	HND	446	51%	předs. menšin. výboru, čl. komise VŘ
		8.	Bc. Marta Czyžová	53	koordinátor projektu	HND	420	48%	členka kulturní komise
		9.	Rudolf Dorda	67	důchodce	HND	413	47%	člen finančního výboru, čl. komise VŘ
		10.	Petr Lipowski	47	strojní zámečnick	HND	404	46%	čl. strateg. komise, čl. kulturní komise
		11.	Konrád Czyž	62	dozorčí dopravy	HND	376	43%	čl. kontrolního výboru, čl. komise VŘ
		12.	MVDr. Roman Polok	46	veterinář	COEX.	290	33%	člen kontrolního výboru
		13.	Mgr. Jakub Kawulok	36	podnikový právník	ČSSD	220	25%	předseda komise pro VŘ
		14.	Ing. Stanislav Wolny	61	technik	COEX.	180	21%	člen menšin. výboru, čl. komise VŘ
		15.	Pavel Benek	41	zaměst. stav. firmy	SNKH	179	21%	předseda kulturní komise

Komunální volby se konaly v Hrádku již po osmém polistopadové historii.

Ve volbách se stalo poprvé, že kandidovali všichni stávající zastupitelé.

Nové zastupitelstvo má jenom dva nováčky – Petra Lipowského a Konráda Czyže.

V zastupitelstvu budou zasedat pouze 2 ženy – Ing. Dana Cieslarová a Bc. Marta Czyžová.

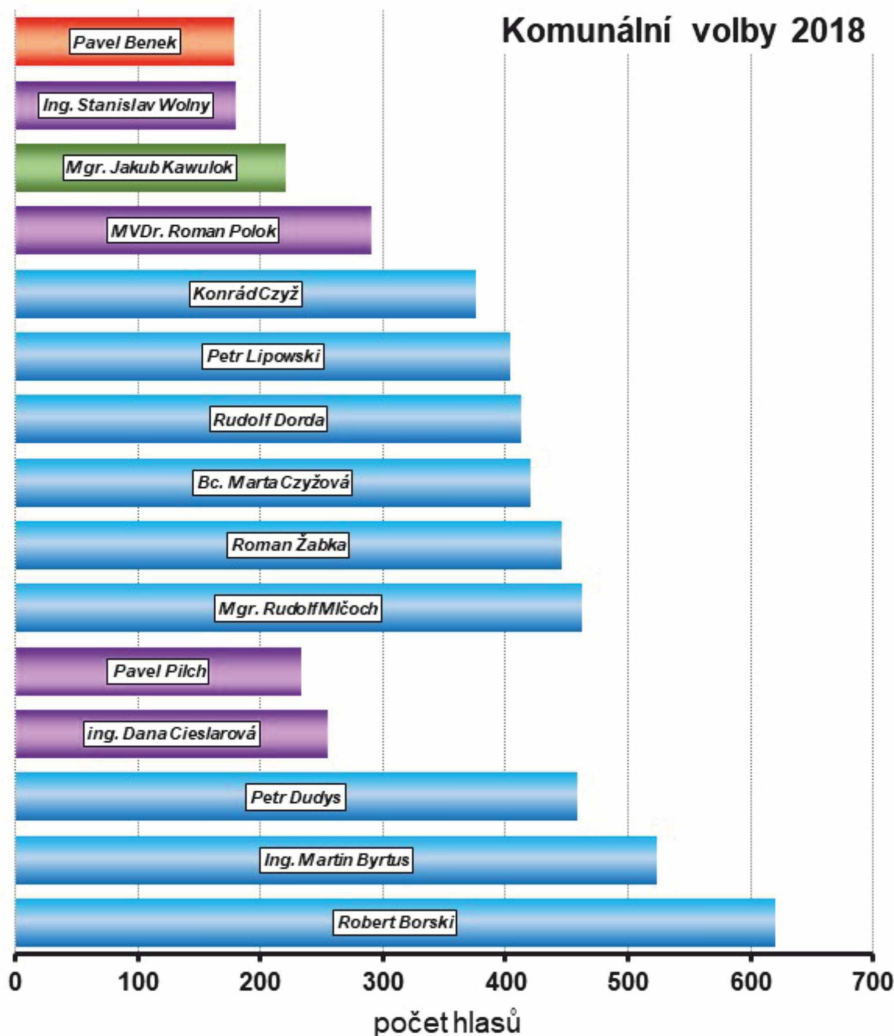
Volby již potřetí vyhrál Robert Borski, když získal 620 hlasů.

Služebně nejstaršími členy zastupitelstva jsou Pavel Pilch a Robert Borski, kteří jsou ve funkcích nepřetržitě 20 let. Rovněž Dana Cieslarová je zastupitelkou celkem 6 volebních období.

Celkem se voleb zúčastnilo 60 lidí, to jsou 4 plně kandidátky, což znamená, že každý 4. kandidát uspěl.

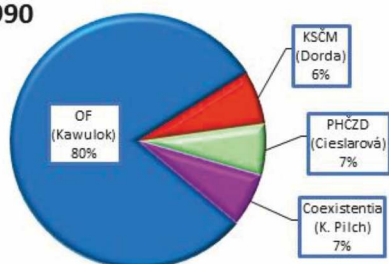
Věkový průměr kandidátů je 46 let, věkový průměr zastupitelů je 54 let.

Rozdíl mezi nejmladším a nejstarším zastupitelem je 31 let.

Když pohlédneme do historie komunálních voleb v Hrádku, vidíme kandidovat nejrůznější volební strany.

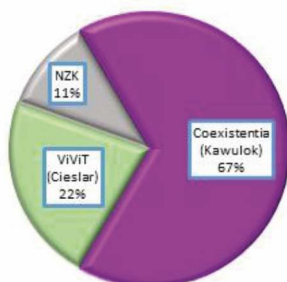
1990

V roce 1994 ve volbách zvítězilo Hnutí Coexistencia s lídrem Ing. Janem Kawulokem. Obhájil funkci a s největším počtem hlasů opět usedl do starostovského křesla. Od této doby se pokaždé stal starostou kandidát, který měl ve volbách nejvíce hlasů. Zastupitelů bylo poprvé a naposledy jenom 9. Tudíž

V prvních volbách v roce 1990 nebylo pochyb, že zvítězí Občanské fórum. Nejvíce hlasů měl Jan Kaleta (z vile). Starostou se

1994

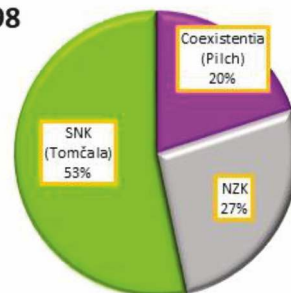

neexistovala rada.

V roce 1998 se zastupitelstvo změnilo od základu. Předcházelo tomu bouřlivé půlroční období, kdy po odstoupení starosty Kawuloka nahradil ve funkci Pavel Tomčala. V roce 1998 kandidovalo samostatně celkem 13 nezávislých kandidátů. Uspěli jenom 4 (mezi nimi i autor

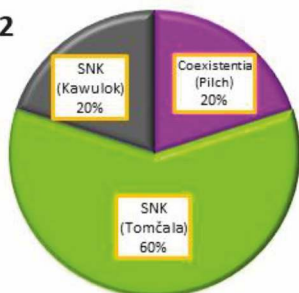
nestal, kandidovat na tuto funkci nechtěl. Starostou se tedy stal Ing. Jan Kawulok, který měl druhý nejvyšší počet hlasů.

1998

článku). Většinu v zastupitelstvu měla koalice Sdružení nezávislých kandidátů v čele s Pavlem Tomčalou a hnutím Coexistencia, jehož lídrem v Hrádku byl po několika volebních obdobích Pavel Pilch. Pavel Tomčala se stal jako vítěz voleb starostou.

2002

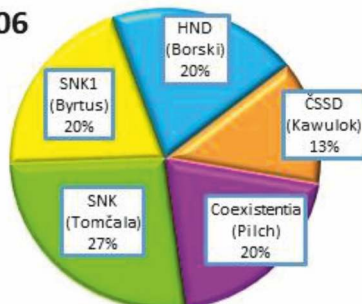

Další volby se konaly v roce 2002. Soupeřily spolu pouze 3 volební strany. Kromě Coexistencie, která jako jediné politické hnutí kandidovalo v každých volbách od revoluce, o přízeň voličů se ucházely dvě Sdružení nezávislých kandidátů. Pavel Tomčala jako lídr jednoho z nich přesvědčivě obhájil post starosty.

V roce 2006 se poměry začaly zvolna měnit. Jan Kawulok se svým sdružením již nekandidoval. Ale přibýly 3 nové, konkurenční strany, z toho jedna s celostátní působností (ČSSD). Jediné východisko z poměrně komplikované situace byla trojkoalice. Ta vznikla víceméně na stávajícím půdorysu. Pavel Tomčala byl zvolen počtvrté starostou. Mandát ukončil po třech letech a zastupitelstvo zvolilo starostou Roberta Borského.

V roce 2010 ve volbách dosáhly nejlepších výsledků dvě strany: sdružení Hrádek – náš domov a Coexistencia. Na hrádecké politické scéně přibýly Věci

2006

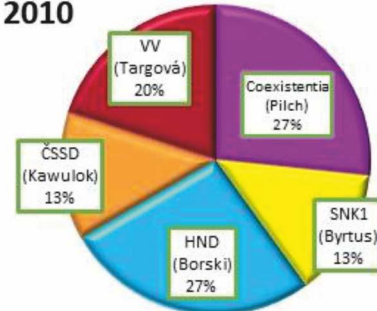
veřejné. Opět vznikla trojkoalice, když dvě nejúspěšnější strany k sobě přizvaly ČSSD. Funkci starosty získal Robert Borski.

O čtyři roky později, v roce 2014 sdružení Hrádek – náš domov zdvojnásobilo svůj volební zisk v počtu mandátů. Díky tomuto vývoji se vytvořila pouze dvojkoalice. Starostou byl opět zvolen Robert Borski a místostarostou nově Ing. Martin Byrtus. Oba ze sdružení Hrádek – náš domov.

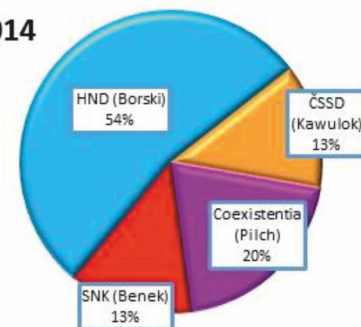
A konečně volby v roce 2018. Jak lze vyčíst z grafu, Hrádek – náš domov i Coexistencia posílili. Každý z partnerů získal mandát navíc, na úkor ČSSD a SNK. Není bez zajímavosti, že Coexistencia měla ve volbách nového lídra, MVDr. Romana Poloka. Rozdělení míst v radě obce i její personální složení zůstalo identické. Občané volbami potvrdili, že nemají potřebu měnit sdružení správy obce. Proto volby vygenerovaly jenom dva nováčky v zastupitelstvu.

Robert Borski

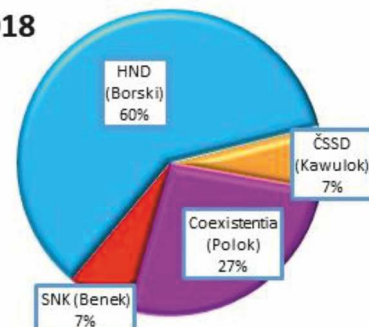
2010

2014

2018

ISNO (Inteligentní Systém Nakládání s Odpady) dostal nového názvu MESOH (Motivační a Evidenční Systém pro Odpadové Hospodářství).

Občané, kteří jsou do tohoto systému zapojeni, získávají každoročně slevu na poplatku podle úrovně třídění a to až do výše 70 %. Nejlepší třídači tak neplatí poplatek ve výši 540,- Kč za osobu/rok, ale pouze 162,- Kč osobu/rok. Roční úspora na poplatku u čtyřčlenné domácnosti je tak větší jak 1 500,- Kč. A to se vyplatí. :-D

Podle objemu správně vytríděného odpadu se připisují Ekobody. Ekobody se na konci roku sečtou, stanoví se jejich hodnota a jsou domácnostem přiděleny formou úlevy z poplatku za svoz odpadu v následujícím roce. Zastupitelstvo obce Hrádek na svém poslední zasedání schválilo novou Obecně závaznou vyhlášku č. 1/2018, ve které je stanovena výše EKObodu na 6,25 Kč.

Nejčastější chyby

Pokud pečlivě třídíte a přesto se vám zdá, že úleva na poplatku je nízká, zkontrolujte si prosím svůj osobní účet na www.mojeodpadky.cz. Jméno a heslo k přihlášení je uvedeno na archu s čárovými kódy, které používáte k označování pytlů nebo vám je sdělí pracovníci OÚ či Nehlsenu.

Především proveďte kontrolu Inventury stanoviště. Tady by měly být uvedeny všechny osoby, které jsou ve vaší domácnosti hlášeny k trvalému pobytu. Překontrolujte si je a zvažte, zda to jsou osoby, které u vás produkují odpad (bez ohledu na to, zda v obci platí poplatek). U každé osoby by je uveden čas na stanovišti. Může mít hodnotu 1, pokud zde osoba bydlí a odpad tvoří. Nebo hodnotu 0, ta bude v případě, že je zde sice občan hlášen k pobytu, ale bydlí jinde, a proto zde ani odpad netvoří. Poslední možnost je hodnota 0,5. Ta se používá např. u studentů, kteří domů jezdí jen na víkendy a prázdniny. Jejich čas na stanovišti i produkce odpadů je zhruba poloviční. Pokud ve vaší domácnosti bydlí někdo, kdo zde není hlášen k trvalému pobytu, ale odpad tvoří, dopište si ho v inventuře stanoviště. Tato osoba vám totiž neúměrně navyšuje produkci odpadů, která neodpovídá počtu uvedených osob a brání tak vzniku nároku na slevu. To, že tato osoba v obci poplatek neplatí, je z tohoto pohledu podružné. Tady jde pouze o to, zda produkuje odpad. Inventuru stanoviště si pravidelně kontrolujte a při každé změně v počtu produkujících osob, proveďte příslušnou úpravu. Špatně uvedené časy na stanovišti mohou být příčinou, že množ-

ství vyprodukovaného odpadu na vašem stanovišti neodpovídá počtu osob. Proto je vám přidělováno jen minimální množství EKObodů. Dokonce se může stát, že vás systém vyhodnotí jako podezřelou domácnost a nárok na slevu tak nebudete mít žádnou. To se stává např. tehdy, máte-li dospělé děti, které jsou u vás hlášeny k trvalému pobytu, možná zde i platí poplatek za komunální odpad, ale nebydlí tady, odpad netvoří žádný a přesto mají uveden čas na stanovišti 1.

Dále si zkontrolujte, jak máte vyplněný odpadový dotazník. Jeho vyplnění bylo podmínkou pro vznik nároku na slevu. Vyplňovali jste jej v době, kdy jste se do systému zapojovali, kdy jste ještě s tříděním neměli příliš zkušeností. Je možné, že obsahuje řadu chybných sdělení. Překontrolujte si všechny vaše původní odpovědi, případně je opravte. Věnujte i pozornost otázce snižování produkce odpadů, která je z pohledu udělování EKObodů klíčová. Uvedte, jak snižujete produkci odpadů, např. nekupujete balené vody, neberete letáky, používáte textilní pleny, zbytky potravin používáte ke zkrmování zvířat atd.

Pokud nemáte přístup k internetu nebo máte s osobním účtem problém, pracovníci obce vám ochotně pomohou s jeho kontrolou nebo opravou.

Další chyby, které způsobují nízkou slevu na poplatku pak vznikají při samotném třídění. Držte se následujících rad a doporučení:

Plast, plast s drobným kovem

1) Plast je sbírán do žlutých pytlů, které jsou řádně označeny čárovým kódem.

2) Pytel musí být zcela naplněný a nesmí obsahovat nesešlápnuté PET lahve. V případě nesplnění tohoto bodu může obsluha ponížít eko body o polovinu a to načetním 50% zaplněnosti pytle. Výše eko bodů za obslužený kontejner je ovlivňována načetnou zaplněností.

3) V pytli nesmí být jiný odpad než plast (např. papír, sklo, vyteklý olej, hlína atd.), dále nebezpečný odpad (obaly od nebezpečných látek), zbytky potravin, nápojů a jiný biologicky rozložitelný odpad (např. ne-

otevřený kelímek s jogurtem, PET lahev s deci vody, použité pleny) atd. Výjimku tvoří drobný kov (víčka od jogurtu, víčka od zavařovacích sklenic, konzervy – konzervy nesmí obsahovat zbytky jídla.) Větší plasty, které se nevejdou do pytle, je možné přistavit ke svozu volně mimo pytel.

4) Obsah pytle musí být možné hodnotit (v pytli nesmí být naplněné igelitové tašky.)

Papír, papír s nápojovými kartony

1) Papír je sbírán do modrých pytlů. Pytle a balíky jsou řádně označeny čárovým kódem.

2) Do pytlů jsou sbírány papírové obaly (obaly od mouky, cukru, krabičky od léků, sušenek, cereálií, obálky, krabice od bot...) nebo papírové obaly spolu s tiskovinami (noviny, časopisy ...). Samotné tiskoviny svazujte do balíku (ty domácnosti, které netřídí papírové obaly). Větší kartonové krabice, které se nevejdou do pytle, musí být rozlepené a svázané do balíků.

3) Pytel nesmí obsahovat nerozlepené krabice. Balíky musí být vyšší než 30 cm. V případě nesplnění tohoto bodu může obsluha ponížít eko body o polovinu a to načetním 50% zaplněnosti. Výše eko bodů za obslužený kontejner je ovlivňována načetnou zaplněností.

4) V pytli nesmí být jiný odpad než papír (např. plast, kov, sklo, vyteklý olej, hlína atd.) Výjimku tvoří nápojové kartony (krabice od mléka, od džusu) – nesmí obsahovat zbytky tekutin!!! Dále nesmí být přítomny zbytky potravin. Do papíru nepatří mastný nebo jinak znečištěný papír, použité pleny a hygienické potřeby.

5) Balík nebo obsah pytle musí být možné hodnotit (v pytli nesmí být naplněné papírové tašky nebo krabice). Papír nedávejte do krabic ani do jiných papírových obalů. Krabice musejí být rozlepené!

Nově vám na Obecním úřadě můžeme vytisknout i čárové kódy na samostatný velký plast (např. bedny, kanystry, konve, boby...), na samostatný papír svázaný v balících a na černé pytle.

Návod, jak třídit vybrané odpady v obci Hrádek

Plast, plast s drobným kovem

1/ Do žlutého pytle třídíte veškeré plasty – například plastové sáčky od těstovin, od bonbónů, lahve od jaru, od šamponu, přepravní folie od PET lahví, poctivě sešlápnuté PET lahve, kelímky od jogurtu - nemusí být vymyté, není to ekologické. Stačí, když budou důkladně vyškabané. Opravdu vše, co je plastové. Do pytle s plastem můžete dávat i drobný kov (víčka od jogurtu, víčka od zavařovacích sklenic, konzervy...).

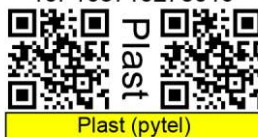
2/ Až bude pytel plný, tj. hmotnost pytle mezi 2,5 až 4,5 kg, pytel zavažte a k úvazku připevněte visačku s čárovým kódem (označení - pytel).

3/ Pytel postavte před dům ke krajnici vozovky večer před svozovým dnem. Harmonogram svozových dní najdete ve svém odpadovém účtu nebo ve svozovém kalendáři.

Větší plasty např. bedna na hrozny, které se nevejdou do pytle, postavte volně vedle pytle, polepte čárovými kódy (označení - volný) a oblast kolem čárového kódu dobře označte, ať se nepřehlédne.

10F163710278016

10F163710278041

Papír, papír s nápojovými kartony

A/ Pokud třídíte papírové obaly (obaly od mouky, cukru, krabičky od léků, sušenek, cereálií, sýru, obálky, krabice od bot...), tak:

1/ Do modrého pytle třídíte veškerý papír – obaly od mouky, cukru, krabičky od léků, sušenek, cereálií, sýru, obálky, krabice od bot, časopisy, noviny, letáky atd. Do pytle s papírem můžete dávat i nápojové kartony (krabice od mléka, od džusu). **Prosím nechte zbylé mléko z krabic vykapat a krabice sešlápněte.**

2/ Až bude pytel plný, tj. hmotnost pytle bude mít mezi 5 až 10 kg, pytel zavažte a k úvazku připevněte visačku s čárovým kódem (označení - pytel).

3/ Pytel postavte před dům ke krajnici vozovky večer před svozovým dnem.

Harmonogram svozových dní najdete ve svém odpadovém účtu nebo ve svozovém kalendáři.

10F163710178045

B/ Pokud třídíte pouze tiskoviny (noviny, časopisy, knihy, sešity ...), tak:

1/ Až bude balík vysoký cca 30 cm, svažte tiskoviny do balíku a k úvazku připevněte visačku s čárovým kódem (označení - balík).

2/ Balík postavte před dům ke krajnici vozovky večer před svozovým dnem. Harmonogram svozových dní najdete ve svém odpadovém účtu nebo ve svozovém kalendáři.

Větší kartonové krabice, které se nevejdou do pytle, rozlepte, svažte do balíku o minimální výšce 30 cm a k úvazku připevněte visačku s čárovým kódem (označení - balík). Balík postavte před dům ke krajnici vozovky večer před svozovým dnem.

Harmonogram svozových dní najdete ve svém odpadovém účtu nebo ve svozovém kalendáři.

10F163710178045

Jak označit pytel visačkou s čárovým kódem

1/ Vytvoříme si visačku např. z papírové krabičky.

2/ Doprostřed visačky nalepíme čárový kód – čárový kód nesmí být zvlněný, musí být napnutý!!!

3/ Visačku přivážeme k úvazku pytle.

Video návod, jak správně označit pytel visačkou s čárovým kódem, spustíte prostřednictvím tohoto odkazu:
www.mojeodpadky.cz/oznaceni-visackou

Původ a historie hrádeckých příjmení

Jak je známo z knihy o Hrádku, podařilo se nashromáždit a zdokumentovat více jak 800 příjmení obyvatel naší vesnice. Z toho počet příjmení, vyskytující se u trvale bydlících osob v současnosti je mnohem menší – čítá jenom 375 nejrůznějších názvů. Naprostá většina z nich je pů-

vodem z regionu bývalého Těšínského knížectví. Chtěl bych takovýmto způsobem na stránkách Hrádeckých novin publikovat nový seriál o našich příjmeních. Budu se zaměřovat na to, jak slovo vzniklo, jaký byl jeho původní tvar. Sloupec 1. zmínka v tabulce znázorňuje rok první zmínky toho-

to příjmení na Těšínsku a příslušnou obec. Pro přehlednost dodávám informaci, kolik nositelů příjmení žije v současnosti v České republice a kolik z nich má trvalé bydliště v Hrádku.

Hrádecká příjmení	četnost		1. zmínka			původ příjmení, význam slova
	Hrádek	ČR	Těšínsko		původní tvar slova	
Adamek	5	110	1647	Guty	Adamek	od biblického jména Adam, starohebrejsky Adamah tj. člověk
Adamik	3	58	1690	Chotěbuz	Adamik	stejný původ jako předchozí (Adamek)
Bajtek	4	292	1621	Jablunkov	Baitek	nářečně bajt - pytlík, bajtek - tlumok
Bartnicki	7	20				od starodávného slova bartnik tj. včelář. „Brť“ = dutý strom, ve kterém hnízdily včely
Bartosz	3	85	1571	Rychvald	Bartosch	od jména Bartoloměj, které vzniklo z aramejského osobního jména = Tolmajuv syn, oráč.
Bartulec	2	69	1720	Těšín	Bartuletz	stejný původ jako předchozí příjmení. Podle jména Batoloměj.
Baselides	7	47	1720	Těšín	Basilides	příjmení řeckého původu. Basileos, = vůdce, král
Baskan	1	1				příjmení tureckého původu. Başkan = prezident.
Bazgier	5	142	1647	Návší	Bazgyr	od bazgier tj jazgarz, česky ježdík = druh okounovité ryby
Bednarz	1	116	1577	Těšín	Bednarz	bednář byl řemeslník, který vyráběl dřevěné nádoby, např. sudy, bečky, mäselnice, necky
Beilner	1	49				z německého slova Beil = sekera. Zřejmě tak byl pojmenován člověk, který uměl pracovat se sekerou.
Benek	4	410	1571	Dziedzice	Beneck	z osobního jména Benedikt = blahoslavený, požehnaný a z židovského osobního jména Benjamin = milovaný syn
Beneš	3	19252	1571	Louky	Benesch	Pokud se jedná o těšínské příjmení, původně bylo ve tvaru Benesz. Význam stejný jako Benek
Bialožyt	5	18				polské příjmení. Pravděpodobně vzniklo od białe żyto, tzn. světlý druh žita, obilí, ze kterého se vyráběl chléb.
Bičánek	4	86				od příjmení Bičan, které vzniklo deformací osobního jména Vincenc. Vincentius = vítězící
Bideš	2	4				slovo nejspíš maďarského původu. Nepodařilo se vypátrat původ příjmení
Bobek	2	2379	1644	Řeka	Bobek	a) osoba nízkého vzrůstu, b) kozí bobek c) vavřín
Bocek	33	908	1655	Návší	Boczek	v nářečí bocek = bocian; česky čáp
Bodzenta	4	15				slovanské příjmení odvozeno od slova bodat ve smyslu trkat, zkomolenina od osobního jména Bodzisław
Bojko	7	745	1621	Bukovec	Baiko	Bojkowie tj. horalské etnikum z Ukrajiny, které osídlilo v 15. stol. Karpaty
Bolek	2	813	1420	Těšín	Bolek	od osobního jména Boleslav. Bole = více, slav = sláva.
Borski	15	180	1647	Bystřice	Borsky	z nářečního slova borski tj. dospělý, velký, silný, mocný
Brachaczek	7	77	1667	Kończyce Małe	Brachaczek	ze slova brach tj. přítel, někdo, s kým mají ostatní dobré vztahy
Branc	17	134	1647	Wisla	Brancz	z německého osobního jména Hildebrand, Brand, Branz

Příjmení v tabulce jsou podbarvena oranžově (ta, která obsahují mapku, jsou vybarvena sytěji), pokud jsou místního původu. V případech, kdy se nepodařilo vypá-

rat o příjmení bližší informace, jsou příslušné buňky prázdné. Mapky ČR doplňují text v případech, kdy nositelů příjmení v Hrádku je alespoň 5.

Místa na mapě bez výskytu daného příjmení jsou šedá. V opačném případě mají odstíny zelené, dle četnosti. Čím sytější zelená, tím více nositelů příjmení.

Robert Borski

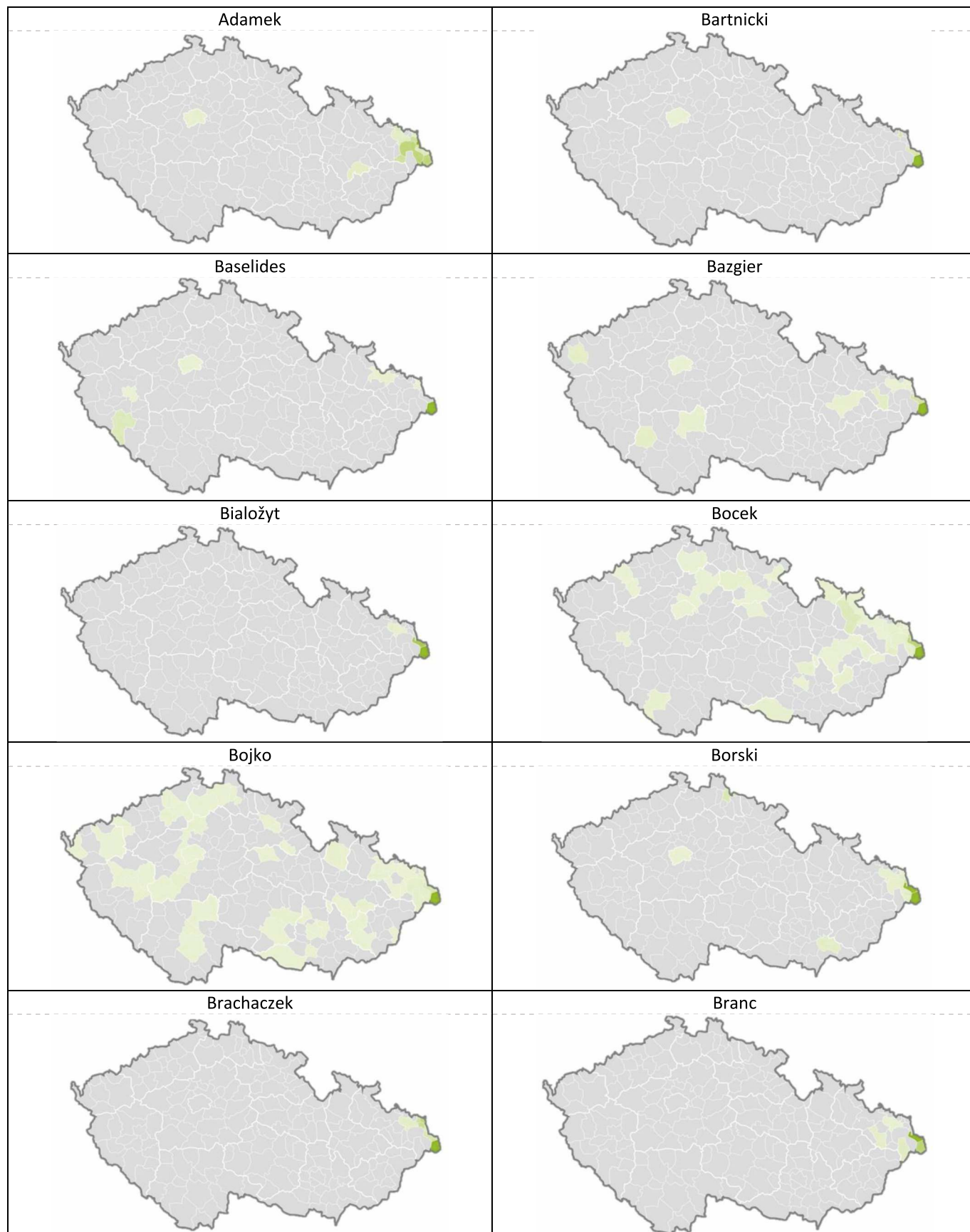
Literatura:

Milerski, W.: Nazwiska Cieszyńskie, Warszawa 1996

Lipowski, J: Ewolucja nazwisk w południowej części Śląska Cieszyńskiego w czasach austriackich, Wrocław 2008

Moldanová, D.: Naše příjmení, Praha 2015

Zdroj mapek: www.prijmeni.cz

Alej dobra i letos uctila 3 osobnosti

Každoročně kolem 17. listopadu zasazujeme stromek některé žijící osobnosti, která se zasloužila pro rozvoj regionu a zanechala v něm trvalou stopu nebo udělala nezištně něco dobrého pro jiné lidi. Nebylo tomu jinak ani letos. Samotné kouzlo sázení jabloní starých krajových odrůd spočívá v tom, že ji zasadí oceněný společně se starostou té obce, ve které žije, nebo který jej nominoval. Nejstarší jablůňky rostou v aleji již 4 roky, některé z nich již plodily. Turista může v jejich stínu odpočívat a prohlížet si nádherné horské panoráma Jablunkovského průsmyku s výhledy od Dětmarovic až k Malé Fatře.

Letošní listopadovou neděli se sadilo těmto třem osobnostem: místostarostovi Jablunkova Stanislavu Jakusovi, který úspěšně působí v komunální politice již 28 let, dlouholetému starostovi Mostů u Jablunkova Augustinu Martynkovi, který se rozhodující měrou zasloužil za záchranu vyhořelé chaty Skalka a Václavu Laštůvkovi z Třince, který byl lídrem rozvoje Euroregionu Těšínského Slezska a iniciátorem dlouholeté česko-polské přeshraniční spolu-

Alej dobra v mlze

práce.

Augustinu Martynkovi byla vysazena odrůda Zvonkové

Stanislavu Jakusovi byla vysazena odrůda Gascoyneho šarlatové

Václavu Laštůvkovi byla vysazena odrůda Watervlietské mramorované

Alej dobra byla přihlášena do soutěže Alej roku 2018 a nyní soutěží v konkurenci 90 alejí z celé České republiky. Hlasuje se

na internetu až do 4. ledna. Prosíme, podpořte svými hlasy osobitý příběh naší rozkošné Aleje dobra na <https://alejroku.cz/2018/alej-dobra>. Díky vám máme šanci uspět.

Hrádecká alej má široké povědomí u turistů. Přispívají k tomu i cedulky na stromech s textem popisujícím danou odrůdu, a komu a kdy byl stromek vysazen.

Foto | Tomáš Machálek a Robert Borski

Stanislav Jakus

Augustin Martynek

Václav Laštůvka

Informace k nájmu hrobových míst na veřejném pohřebišti v Jablunkově

Vážení občané, vzhledem ke skutečnosti, že smlouvy o nájmu hrobových míst byly sjednávány na dobu určitou, je třeba, abyste si zkontrolovali platnost své smlouvy a před koncem data ukončení platnosti se dostavili na MěÚ v Jablunkově, kde s vámi bude uzavřena nová smlouva.

Pronajaté hrobové místo můžete rovněž převést na osobu blízkou či jinou osobu, abyste předešli případným nesrovnalostem v rámci řízení o pozůstalosti hrobového zařízení.

Rovněž žádáme dědice, kterým hrobové zařízení připadlo v řízení o pozůstalosti, aby se dostavili k uzavření smlouvy o nájmu hrobového místa.

Zároveň upozorňujeme, že jako nájemci hrobového místa jste povinni řádně a včas hradit pronajímateli za užívání hrobu a služby spojené s nájmem dle platného ceníku, tudíž si zkontrolujte, zda máte platbu za pronájem hrobového místa uhrazenou.

Dále žádáme všechny nájemce hrobových míst a ostatní občany, kteří hřbitov

navštěvují, aby se řídili řádem veřejného pohřebiště.

V případě jakýchkoliv dotazů volejte tel. 558 340 625 nebo se dostavte osobně na Městský úřad v Jablunkově kancelář č. 312 (nová budova 2. patro), a to v úřední dny pondělí a středa od 8,00 hod. do 17,00 hodin, úterý od 8,00 do 13,00 hodin.

*Jana Lancová
referent odboru místního hospodářství
Městského úřadu v Jablunkově*

Město Jablunkov se již po druhé stalo nositelem projektu MAP

Město Jablunkov podalo žádost o podporu na projekt „Místní akční plán pro ORP Jablunkov II“ CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009093, který je spolufinancován Evropskou unií a tuto podporu se mu podařilo získat.

Jedná se o projekt, který podporuje společné plánování a sdílení aktivit na celém území obce s rozšířenou působností (dále „ORP“) Jablunkov (12 obcí, 32 IZO) za účelem zlepšení kvality místního vzdělávání ve školách, ale i u neformálních vzdělavatelů. Do projektu se zapojily všechny obce v ORP Jablunkov.

Co je to MAP?

Jak již z názvu vyplývá, jedná se mimo jiné o plán rozvoje vzdělávání v našem regionu s cílem zlepšit kvalitu ve vzdělávání v mateřských školách a základních školách tím, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání, to znamená společné informování, vzdělávání, plánování partnerských aktivit pro následné společné řešení

ní místních specifických problémů a potřeb.

Místní akční plán rozvoje (dále jen „MAP“) je produktem spolupráce partnerů v území v oblasti vzdělávání a je prioritně zaměřen na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků. Zahrnuje oblasti včasné péče, předškolního a základního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání.

Hlavním přínosem realizace projektu je budování a rozvoj udržitelného systému komunikace mezi všemi subjekty, kteří ovlivňují vzdělávání. Spolupracující subjekty tak napomáhají zkvalitňování vzdělávání v místních mateřských a základních školách, ale také u neformálních vzdělavatelů.

Během projektu budou organizovány různé akce, především pro děti a žáky našich škol, ale i pro ostatní aktéry vzdělávání v našem ORP (pedagogové, rodiče, neformální vzdělavatelé aj.).

Realizace projektu byla zahájena 1. září 2018 a ukončen bude do 31.8.2022.

Celkové zdroje projektu: 11 195 318,40 Kč

Výše podpory z EU: 10 635 552,46 Kč

Vlastní zdroje: 559 765,94 Kč

Více informací: <https://opvvv.msmt.cz>, <http://jablunkov.mapy-vzdelavani.cz/>

Místní akční plán pro ORP Jablunkov II reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009093

*Jana Stachurová, Mgr. Lucie Trombiková
Manažerky projektu MAP II*

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Novinky z ambulance praktického lékaře

Tak jako v životě - i v naší ambulanci - se stále něco děje. Od 10. září máme 2 nové sestřičky: Pavlu Mruzkovou a Darinu Suszkovou.

Pacientů v ambulanci přibývá. A protože chceme stále poskytovat zdravotní péči v co největším rozsahu a v co nejvyšší kvalitě, potřebujeme posily. Obě nové sestřičky jsou moc šikovné a věřím, že se Vám, pacientům, kteří jste již měli tu čest s nimi komunikovat, děvčata líbají.

Z hlediska provozu ambulance se nic nemění: pokračujeme v infuzní a injekční léčbě, postupně provádíme vstupní prohlídky nově registrovaných pacientů a věnujeme se akutním pacientům. Dále provádíme pravidelné kontroly našich pacientů, jak v ambulanci, tak v rámci návštěvních služeb tak, jak jste zvyklí.

Prosili bychom akutní pacienty, aby svou návštěvu v naší ambulanci směřovali

vždy na první hodinu ordinčních hodin, kde pro akutní pacienty ponecháváme prostor. Pokud obtíže vzniknou okamžitě, má samozřejmě vždy přednost akutní pacient - a to kdykoli v průběhu ordinčního dne.

Blíží se nám Vánoce, a tak bychom Vás rádi informovali a ordinační době v průběhu a mezi vánočními svátky:

24., 25., 26. 12. 2018	neordinujeme
27. 12.	8 - 10 hodin
28. 12.	neordinujeme
31. 12. 2018	12 - 14 hodin
1. 1. 2019	neordinujeme
2. 1. 2019	10 - 13 hodin

A od 3. 1. již ordinujeme dle běžných ordi-

Zdravotní sestřičky

načních hodin

Opět děkuji, Vám pacientům, za důvěru v nás kladenou a těším se na Vás v ambulanci.

*S úctou
MUDr. Ingrid Santariusová*

Drakiáda

Konec září byl ve znamení nového ročního období a to podzimu. K tomuto období patří, jak všichni víte, pouštění draka. I děti dostaly příležitost si odpoledne s rodiči vyzkoušet sílu jejich dráčků na školkové DRAKIÁDĚ. Počasí nám příliš nepřálo (ani v druhý termín Drakiády 4. 10. 2018) a větřík se u nás příliš dlouho nezdržel, ale i přesto pár dráčků vyletělo do oblak a děti se mohly vyřádit v krásném slunečném, i když bezvětřném odpoledni. K tomu jim hrála skvělá hudba. A pokud někomu došly síly, byly zde k dispozici dračí dobroty (dračí vepřenky, hromádky, pizzy, srdíčka, knoflíky, mls, ocásky...). Pro ty nejmenší účastníky byl připravený dračí čajík a rodiče našich malých dráčků mohli doplnit sílu dračí krví.

Za létající i nelétající dráčky děti dostaly krásné větrníky a omalovánky. Z naší Drakiády se stal spíše DRAČÍ PIKNIK, ale i přesto jsme si tuto zábavnou akci užili až do poslední minuty. Děkujeme všem rodičům i dětem za tak velkou účast, také p. Borskému za hudební doprovod, místním hasičům za dodání elektřiny a příští rok na viděnou.

Za MŠ Bc. Dominika Bielešová

Bramboriáda

Kutálí se ze dvora
takhle velká brambora.
Neviděla, neslyšela,
že na ni padá závora.
Kam koukáš ty závoro?
Na tebe ty bramboro.
Kdyby tudy projel vlak,
byl by z tebe bramborák.

Tato báseň nás provázela celým dopolednem na tzv. „BRAMBORIÁDĚ“, kde děti procházely připravenými stanovišti a plnily rozmanité úkoly. Tiskly bramborovými razítky, skládaly bramborové puzzle, počítaly, třídily, závodily s kolečky plnými brambor, skákaly v pytli, sadily a vykopávaly brambory, střefovaly se do koše, zahrály si hru „Obr a paleček“.

To vše dělaly s chutí a dobrou náladou. Na závěr nechyběla ani odměna. Jaká? No přece bramborová.

Julie Mitrengová

Bazárek

Mateřská škola společně se Sdružením rodičů uspořádala v prostorách CVČ letos v pořadí již sedmý bazárek s

dětským oblečením. Je to výborná možnost nabídnout za symbolické ceny již nepotřebné, ale zachovalé věci těm, kteří je potřebují. Touto cestou bychom chtěli poděkovat všem maminkám, které jakýmkoliv způsobem podpořily tuto akci a věříme,

že příště se zapojí i další. Již teď můžete odkládat a třídit a chystat oblečení na připravovaný jarní bazárek. Těšíme se na vaši milou účast.

Julie Mitrengová

Připomenutí 100. výročí samostatného Československa

Naši školáci si v rámci vyučování připomněli 100. výročí vzniku samostatného Československa. Ve skupinách se seznámili s nejdůležitějšími informacemi k této události, poté vyrobili lapbook - malou knížku, kam tyto informace zapsali, nalepili, nakreslili. Starší pomáhali mladším, práce se všem podařila. Přejeme naší republice další úspěšné století!

Mgr. Šárka Honusová

Máme rádi Česko...

...ááá, abychom náš domov lépe poznali, na cestu „Lapbooků“ a projektů jsme se vydali, společně pracovat začali...

Vaši pátáci

Batůžkový projekt

Obě naše hrádecké školy se zapojily do „Batůžkového projektu“ více informací o tomto projektu: mezinárodní charitativní organizace Mary's Meals. Znáte příběh Mary's Meals? Zakladatelem je Skot Magnus MacFarlane-Barrow, který se v roce 2002 vydal do africké země Malawi, kterou sužoval v té době obrovský hlad. Setkal se s čtrnáctiletým Edwardem. Ten mu na otázku, co by ve svém životě chtěl, odpověděl: „Chtěl bych mít co jíst a jednou chodit do školy.“ Tato věta se stala impulzem pro vznik i vizi

Mary's Meals. Zajistit dítěti jedno jídlo denně v místě jeho vzdělání. Jídlo na jeden školní rok pro jedno dítě činí jen 421,-Kč, tímto může pomoci téměř každý. Více informací na: www.marysmeals.cz „Batůžkový projekt“ je doplňkovým produktem této organizace a je založen na sběru a kompletaci školních aktovek - batůžků. Batůžky se školními potřebami jsou doručovány do škol, kterým Mary's Meals poskytuje prostředky na stravu. V našich školách probíhala tato sbírka od 1. listopadu do 15. listopadu 2018.

O vzniku a činnosti Mary's Meals proběhla 8. listopadu 2018 v Centru volného

času prezentace s poutavou besedou s hlavní koordinátorkou a zakladatelkou české pobočky v Brně paní Lucy Nečasalovou. Součástí prezentace bylo i promítání krátkého dokumentárního filmu o tomto projektu. Velice nás potěšila přítomnost starostů Hrádku a Bystřice. V průběhu besedy byl pro děti připraven i malý kreativní kroužek, na kterém si mohly vyrobit z papírového kelímku pokladničku.

Jménem dobrovolníků Mary's Meals děkují všem za účast a podporu.

Michaela Heczková

Pan záchranář ve školce

V pondělí jsme ve školce uvítali významnou návštěvu, pana záchranáře. Pán záchranář nás uvítal v lékařském oděvu, který si mohli vyzkoušet i naše dětičky. Vyprávěl nám o tom, co je náplní jeho práce a ukázal spoustu zajímavých obřádků i své lékařské vybavení. Naučil nás,

jak bychom měli reagovat, kdybychom našli zraněného člověka a všechny seznámil s důležitým číslem 155. Děti na sobě předváděly stabilizovanou polohu a poté si vybarvily omalovánky se sanitkou. To nejlepší bylo na konci přednášky, kdy se mohly podívat na vzletání záchranářského vrtulníku. Děti si tuto přednášku moc užily a my děkujeme panu záchranáři za jeho čas strávený ve školce.

Bc. Dominika Bielešová

Mach a Šebestová

Samozřejmě se toto téma přímo nabízel, jelikož jsme letos už třetí, avšak netušili jsme, kolik dobrodružství a legrace nabízí. Ve třídě máme velkou podobiznu těchto dvou kamarádů, a přestože se datum jejich narození s tím naším úplně neshoduje (třebaže to na nich vůbec nejde znát) – jejich příběhy pořád platí, jsou zábavné a nám se opravdu líbí. Dokonce máme ve třídě i vlastní kouzelné sluchátko. Občas do něj vyslovujeme svá ces-

tovatelská přání, nejdříve však musíme pořádně prozkoumat svůj vlastní domov, než se na ty daleké cesty vydáme. Máme ve třídě i Jonatána, kterého si každý víkend bere jeden z nás a píše do deníku, co vše s ním prožil. A naše letošní hymna? No přece: „My jsme žáci třetí bé, bereme však na sebe podobu zajíce, žirafy či krabice.“

Navzdory tomu, že jsme směsice nejrozumnějších povah, zájmů a životních cílů, pořádně nám to spolu ladí a máme to tady rádi.

Mgr. Ria Macurová

Knihomilka barevná

Ještě neuběhly ani dva školní měsíce a naše Knihomilka barevná (rozumějte knihovnička přečtených knih) se plní

závratnou rychlostí. Děti čtou každou volnou chvíli. Co nejvíce? Určitě Deníky malého poseroutky, Zlobilky, Deníky nindži ze šestky, knihy o koních, psech, autech, vesmíru.

Letos se také zaměříme na spisovatele.

Čtvrtáci začali s Astrid Lindgrenovou, vytvoří si o ní svůj lapbook. V rámci školní knihovny všichni žáci besedují o Karlu Čapkovi, čtou si z knihy Dášinka.

Mgr. Šárka Honusová

Jablíčková kuchařka

Naši druháčci společně napsali svou první knihu, která se jmenuje Jablíčková kuchařka.

V kuchařce najdete 10 skvělých receptů z jablíček – např. hrnková bábovka, jablkový koláč, jablečný závin, pečené jablko, rohlíčky plněné jablky, ovesný koláč s jablky, jogurtové lívanečky s jablky.

Hrnková bábovka

Suroviny:

- hrnek cukru
- hrnek mléka
- $\frac{3}{4}$ hrnku oleje
- 2 hrnky nastrouhaných jablek
- hrnek ořechů
- 2 hrnky hladké mouky
- prášek do pečiva
- 4 vejce
- tuk a hrubá mouka na formu

Postup:

Vejce našleháme s cukrem, přidáme všechny ostatní suroviny, vše dobře promícháme. Těsto nalijeme do formy a pečeme 60 minut.

Jana Wrzecionková

Podzim v družině

Ať je léto nebo podzim,
v družině je vždycky prima!

Na zahradě dovádíme, sluníčka si užíváme.
A když počasí nám nepřeje, do družiny schováme se. Tam si soutěžíme a dobrůtky získáváme.

A jaké soutěže to byly v září?

PEXESÍADA

STAVÍME ZE STAVEBNIC

SPOLEČENSKÉ HRY - např. Člověče nezlob se, Farmář atd.

Dzień Jesieni

Pierwszy październikowy dzień wyruszyliśmy do Girowa, świętując wspólnie z nawiejską podstawówką Dzień Jesieni. Program wzbogacił wykład gródeckiego pana starosty, który ciekawie poopowiadał o otaczającej nas przyrodzie. Były też przyrodnicze zajęcia w grupach, podczas których dzieci powtórzyły nazwy drzew i ptaków oraz rozwiązały krzyżówkę i poukładały jesienne puzzle. Nie zabrakło smacznych pieczoków, z masłem, solą i twarogiem, pieczonych tradycyjnie w popiele. Brudne buzie od pieczonych ziemniaków i uśmiech na twarzy dzieci były dla nas oznaką, iż warto podtrzymywać tradycje „Pieczoka”!

Monika Mitrengová

Odwiedziny biblioteki

Jak co roku Stowarzyszenie Bibliotekarzy w Republice Czeskiej ogłosiło kolejną kampanię pt. „Tydzień Bibliotek”. Program ten ma na celu promocję czytelnictwa, usług bibliotecznych oraz zainteresowanie książką szerokich kręgów społeczeństwa.

Uczniowie naszej szkoły również wzięli udział w tej imprezie. Dnia 4 października klasy 2-5 wyruszyły zwiedzić gródecką bibliotekę. Pani bibliotekarka Borska przygotowała bogaty program zajęć oraz warsztatów, w których dzieci brały ochoczo udział. Rozwiązywały krzyżówki i quizy, co im się bardzo podobało. Lekcja języka polskiego w tym dniu była dla nich niezmiernie atrakcyjna.

Książka towarzyszy dziecku już od najmłodszych lat życia i trudno nie docenić jej bogatego i wszechstronnego oddziaływania na jego rozwój w niemalże wszystkich jego aspektach. O jej walorach w procesie wychowawczym pisze M. Gorkij: „Kochajcie książkę, ona ułatwi wam życie, po przyjacielsku pomoże zorientować się w pstrej i burzliwej gmatwaninie myśli, uczuć, zdarzeń, ona nauczy was szanować człowieka i samych siebie, ona uskrzydla rozum i serce uczuciem miłości do świata, do człowieka”.

Katarzyna Śafak

Nové sloučené jízdní řády vlaků a autobusů

platnost od 9. 12. 2018 do 14. 12. 2019					Směr Třinec
Hodina	Spoj	Odjezd		Cílová stanice	Poznámky
		Harcov	Hrádek		
4:00 - 5:00	vlak		4:15	Přerov	
	bus	4:26	4:28	Nošovice - Hyun. br.	jede v pracovní dny, nejede od 23.12.-1.1., 20.4.,22.7.,2.8.
	bus	4:49	4:51	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	4:53	4:55	Třinec- Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	4:54	4:56	Třinec- Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a st. svátcích
	bus	4:54	4:57	Český Těšín, aut. St.	jede v pracovních dnech, nejede od 22.12.-2.1,1.7.-31.8.
	vlak		4:56	Ostrava - Svinov	
	bus	4:58	5:00	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	5:02	5:04	Třinec Konská, kon.	jede v pracovních dnech
	bus	5:03	5:05	Třinec - Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a st. svátcích
	bus	5:04	5:06	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	vlak		5:18	Bohumín	nejede 27.- 31.12.,1.7. - 30.8.
	bus	5:16	5:18	Nošovice - Hyun. br.	jede v sobotu, nejede od 23.12.-1.1., 20.4.,22.7.-2.8., jede 19.4., 1.5., 8.5., 5.7., 28.9.
	bus	5:32	5:34	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
6:00 - 7:00	bus	5:58	6:00	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	6:04	6:06	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	vlak		6:18	Ostrava Svinov	nejede 25.12, 1.1.
	bus	6:26	6:27	Haviřov,Město, žel. st.	jede v pracovních dnech
	bus	6:32	6:34	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede 22.12. - 2.1., 1.7. - 31.8.
	bus	6:38	6:40	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek
	vlak		6:54	Ostrava - Stodolní	jede v pracovních dnech
7:00 - 8:00	bus	7:06	7:08	Frýdek - Místek, aut.nád.	jede v prac. dnech, jede 22. 12. - 2. 1., 1. 7. - 31.8.
	vlak		7:18	Ostrava Svinov	
	bus	7:22	7:24	Třinec - aut. st.	jede v prac. dnech, nejede 22.12. - 2.1., 1.7. - 31.8..
	bus	7:26	7:27	Haviřov,Město,žel.st.	jede v pracovních dnech
	bus	7:39	7:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech
8:00 - 9:00	vlak		8:18	Ostrava Svinov	
	bus	8:19	8:21	Třinec - aut. st.	jede v prac. dnech, nejede od 22.12.-2.1., 1.7.-31.8.
	bus	8:39	8:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek
9:00 - 10:00	vlak		9:18	Ostrava - Svinov	
	bus	9:39	9:41	Třinec - aut. st.	jede v prac. dny
10:00 - 11:00	vlak		10:17	Ostrava Svinov	
	bus	10:39	10:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek
11:00 - 12:00	vlak		11:18	Ostrava Svinov	
	bus	11:39	11:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech
	bus	11:50	11:52	Haviřov, Město, žel.st.	jede v pracovních dnech
12:00 - 13:00	vlak		12:18	Studénka	
	bus	12:26	12:28	Nošovice, Hyun. br.	jede v pracovní dny, nejede od 23.12.-1.1., 20.4.,22.7.-2.8.
	bus	12:28	12:30	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede 22. 12. - 2. 1. a 1. 7. - 31.8.
	bus	12:39	12:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek
	bus	12:56	12:58	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	12:58	13:00	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	12:59	13:01	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
13:00 - 14:00	bus	13:02	13:04	Třinec - Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a st. svátcích
	bus	13:04	13:06	Třinec - Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a st. svátcích
	vlak		13:18	Ostrava - Svinov	
	bus	13:08	13:10	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek
	bus	13:34	13:36	Třinec - aut. st.	jede v prac. dnech, nejede 22.12. - 2.1., 1.7. - 31.8..
	bus	13:59	14:01	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
14:00 - 15:00	bus	14:02	14:04	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	vlak		14:18	Studénka	
	bus	14:44	14:46	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech
	vlak		14:54	Ostrava - Stodolní	jede v pracovních dnech, nejede 31.12.
15:00 - 16:00	vlak		15:18	Studénka	
	bus	15:39	15:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek
16:00 - 17:00	vlak		16:18	Studénka	
	bus	16:26	16:28	Haviřov,Město,žel.st.	jede v pracovních dnech
	bus	16:39	16:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek
17:00 - 18:00	vlak		17:17	Ostrava - Svinov	
	bus	17:39	17:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek
18:00 - 19:00	vlak		18:17	Studénka	
	bus	18:39	18:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek
19:00 - 20:00	vlak		19:18	Ostrava - Svinov	
	bus	19:26	19:27	Haviřov,Podlesí,Těšínská	jede v pracovních dnech
	bus	19:39	19:41	Třinec - aut. st.	jede v pracovních dnech
20:00 - 21:00	vlak		20:18	Ostrava - Svinov	
	bus	20:26	20:28	Nošovice - Hyun. br.	jede v pracovní dny, nejede od 23.12.-1.1., 20.4.,22.7.-2.8.
	bus	20:59	21:01	Třinec - Pod Kanadou	jede v sobotu, neděli a st. svátky
21:00 - 22:00	bus	21:04	21:06	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech
	bus	21:08	21:10	Třinec - Pod Kanadou	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátek, nejede 24.12.
	vlak		21:18	Ostrava - Svinov	
22:00-23:00	vlak		22:18	Bohumín	

Upozornění: Vydáno pouze pro potřebu občanů Hrádku. Není určeno k dalšímu šíření!

platnost od 9. 12. 2018 do 14. 12. 2019				Směr Jablunkov	
Hodina	Spoj	Odjezd		Cílová stanice	Poznámky
		Hrádek	Harcov		
5:00 - 6:00	bus	5:37	5:39	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	5:42		Mosty u Jablunkova	
	bus	5:49	5:51	Horní Lomná - H. Přelač	jede v pracovních dnech, nejede 22. 12. - 2. 1. a 1. 7. - 31.8.
	bus	5:52	5:54	Mosty u Jabl. - konečná	jede v pracovních dnech, nejede 22. 12. - 2. 1. a 1. 7. - 31.8.
	bus	5:59	6:01	Bukovec - Kempalandská	jede v pracovních dnech
	bus	5:59	6:00	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
6:00 - 7:00	vlak	6:30		Návsí	jede v pracovních dnech, nejede 22. - 31. 12., 3. 7. - 1.9.
	bus	6:36	6:38	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	6:42		Mosty u Jablunkova	
	bus	6:47	6:49	Mosty u Jabl. - konečná	jede v pracovních dnech
	bus	6:47	6:49	Hrčava - konečná	jede v sobotu, neděli a svátcích
	bus	6:49	6:51	Bukovec - škola	jede v prac.dnech, sobotu, neděli a st.sv.,nejede 22.12. - 2.1. a 1.7.-31.8.
	bus	6:49	6:51	Horní Lomná - H. Přelač	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátcích
	bus	6:54	6:56	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech, jede od 22.12.-2.1., od 1.7.-31.8.
	bus	6:55	6:56	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
7:00 - 8:00	bus	7:18	7:20	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	bus	7:22	7:24	Jablunkov - aut. st.	jede v prac.dny, sobotu, neděli,st. svátek,19.4.,1.5.,8.5.,5.7.,28.9., nejede 23.12.-1.1.,20.4.,22.7.-2.8.
	vlak	7:42		Mosty u Jablunkova	
8:00 - 9:00	bus	8:19	8:21	Jablunkov - točna Písečná	jede v sobotu, neděli a svátcích
	bus	8:19	8:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	8:42		Mosty u Jablunkova	
9:00 - 10:00	bus	9:19	9:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	9:42		Mosty u Jablunkova	
10:00 - 11:00	bus	10:19	10:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a svátcích
	bus	10:19	10:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	10:42		Mosty u Jablunkova	
	bus	10:50	10:52	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
11:00 - 12:00	bus	11:19	11:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	11:42		Mosty u Jablunkova	
	bus	11:51	11:52	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
12:00 - 13:00	bus	12:19	12:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a svátcích
	bus	12:19	12:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	12:42		Mosty u Jablunkova	
	bus	12:49	12:51	Horní Lomná - koupal.	jede v pracovních dnech, nejede od 22.12.-2.1. a 1.7.-31.8.
13:00 - 14:00	bus	13:07	13:09	Hrčava - konečná	jede v pracovních dnech, nejede 22. 12. - 2. 1. a 1. 7. - 31.8.
	bus	13:18	13:20	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	bus	13:19	13:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a st. svátcích
	vlak	13:42		Mosty u Jablunkova	
	bus	13:47	13:49	Horní Lomná - Přelač	jede v pracovních dnech
	bus	13:49	13:51	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
14:00 - 15:00	vlak	14:28		Návsí	
	bus	14:37	14:39	Mosty u Jabl. - konečná	jede v pracovních dnech
	bus	14:37	14:39	Bukovec - Kempalandská	jede v pracovních dnech, nejede 22. 12. - 2. 1. a 1. 7. - 31.8.
	vlak	14:42		Mosty u Jablunkova	
	bus	14:44	14:46	Bukovec - škola	jede v sobotu, neděli a svátcích
	bus	14:47	14:49	Jablunkov - točna Písečná	jede v pracovních dnech
	bus	14:47	14:49	Hrčava - konečná	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátcích
	bus	14:49	14:51	Horní Lomná - Přelač	jede v sobotu, neděli a st. svátcích
	bus	14:52	14:54	Horní Lomná - Přelač	jede v pracovních dnech
15:00 - 16:00	bus	14:52	14:54	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	vlak	15:13		Návsí	jede v pracovních dnech, nejede 27. - 31.12., 1.7. - 30.8.
	bus	15:27	15:29	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovní dny, nejede od 23.12.-1.1.,20.4.,22.7.-2.8.
	bus	15:29	15:31	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovní dny
	bus	15:37	15:39	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
16:00 - 17:00	vlak	15:42		Mosty u Jablunkova	
	bus	16:19	16:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a st. svátcích
	bus	16:19	16:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech
	bus	16:31	16:33	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech, nejede od 22.12. - 2.1., 1. 7. - 31.8.
	vlak	16:42		Mosty u Jablunkova	
17:00 - 18:00	bus	17:19	17:21	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátcích
	vlak	17:42		Mosty u Jablunkova	
	bus	17:55	17:56	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
18:00 - 19:00	bus	18:19	18:21	Jablunkov - točna Písečná	jede v pracovních dnech
	bus	18:19	18:21	Jablunkov - aut. st.	jede v sobotu, neděli a svátcích
	vlak	18:45		Mosty u Jablunkova	
19:00 - 20:00	bus	19:19	19:21	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovních dnech
	vlak	19:42		Mosty u Jablunkova	
20:00 - 21:00	bus	20:20	20:21	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátcích
	vlak	20:42		Mosty u Jablunkova	
21:00 - 22:00	vlak	21:42		Návsí	
22:00 - 23:00	vlak	22:42		Čadca	
	bus	22:45	22:47	Bukovec - škola	jede v pracovních dnech, sobotu, neděli a st. svátcích
	bus	22:47	22:49	Hrčava - konečná	jede v pracovní dny, sobotu, neděli a st. Svátcích, nejede 24.12.
	bus	22:49	22:51	Horní Lomná - Přelač	jede v pracovních dnech, nejede 31.12.
23:00 - 24:00	bus	23:17	23:17	Jablunkov - aut. st.	jede v pracovní dny, nejede od 23.12.-1.1.,20.4.,22.7.-2.8.
	vlak	23:55		Návsí	

Upozornění: Vydáno pouze pro potřebu občanů Hrádku. Není určeno k dalšímu šíření!

Ze života Hrád'átek

Výlet, párty, piknik, nový začátek.... U Hrád'átek se toho opět událo spoustu. Tak si zavzpomínáme na krásné společné chvíle. Léto bylo náročné, ale užili jsme si ho naplno. V červenci jsme si trochu „zaturistikovali“. Vydali jsme se ať už s kočárky, pěšky, na kole nebo auty směrem na Křivou až do nedalekých Košařisk, kde na nás čekal ten nejkrásnější pohled na svět. Z čeho? Přece z koňského hřbetu. Naše jedna hodná maminka Anetka Tomiczková nás hezky uvítala a uhostila u sebe doma, a pak kdo měl odvahu, se mohl projet na velkém koníčkovi. Byl to vskutku pro děti velký zážitek a taky i pro některé maminky.

V tom samém měsíci jsme ještě stihli uspořádat jednu velkou událost. A to podařenou zahradní párty v CVČ spojenou s rozlučkou s našimi maminkami, které musely v září nastoupit do práce. Proběhla „děkovačka“ Dorce Konderlové a Evce Hamrozi za jejich vedení v našem klubu a nutno říct, že jsme si to mooc užili. Pro děti jsme připravili skákací hrad, vodní bitvu a spoustu jídla. Maminky se také nenudily. Zahrály si tombolu a nafotily spoustu fotek ve fotobudce, aby měly na co vzpomínat.

V srpnu jsme navštívili Girov, kde proběhl náš první společný piknik. Každý přinesl deku či karimatku, něco k snědku a dokonce byla i teplá káva. Děti si hrály u Olzy nebo hrály fotbal. Myslím, že jsme léto opravdu využili na maximum a už už klepalo na dveře září. Takže se opět každé úterý scházíme v naší základně CVČ. Budeme tvořit, povídat si, možná přijde host. S dětmi budeme zpívat i tančit. Tak ať nás tam je plný sál.

Barbora Fronková

Několik postřehů z činnosti Klubu seniorů v letním období

Začátkem června jsme již tradičně strávili týden na Podhájské na Slovensku. Počasí přálo, voda byla teplá, co víc si přát. Asi nejlepším počinem byl výlet do Prahy. Z toho byl vydařený druhý den, kdy jsme se plavili parníčkem Vltava z Prahy do Mělníka. Nalodili jsme se v 7 hodin na Rašínově nábřeží a vrátili se za tmy asi ve 22 hodin. Během celé plavby probíhal odborný výklad k zajímavostem. Viděli jsme zámek Nelahozeves, Říp, plavební komory a soutok řek Vltavy a Labe. Zajímavé bylo proplutí několika plavebními komorami a hořinským kanálem. Taktéž byla možnost seznámit se s provozem parního stroje. Ve všech

prostorách lodi nám bylo obsluhou nabízeno jídlo a pití za přijatelné ceny. Plavba do Mělníka má délku asi 65km. V Mělníku jsme měli 2,5 hodiny prostor na prohlídku města a zámku. Zpáteční cesta byla také zajímavá, rozdíl byl v plavebních komorách. Při plavbě tam se komory vypouštěly a my jsme s lodí klesali – největší pokles byl asi 8m. Při zpáteční cestě se komory napouštěly a loď stoupala. S výletem byli všichni nadmíru spokojeni, počasí bylo nádherné.

Další akcí seniorů bylo podílení se na „Slavnostech Belka“, kde jsme se snažili návštěvníkům zpestřit pohoštění v našem stánku. Zájezd pro seniory, pořádaný obcí a vedený paní Borskou byl po všech stránkách skvělý. Navštívili jsme několik atraktivních míst: sklárny, Velehrad a zajímavý prosklený tunel v Modré.

Chceme poděkovat obci za organizaci výletu a překvapení pro účastníky. V polovině září vyjeli seniori na týdenní rekreační

pobyt do jižních Čech. Ubytování ve Veselí nad Lužnicí nemělo chybu. Byla k dispozici sauna s vířivkou, kterou jsme po celodenních výletech využívali. Odtud jsme každý den odjížděli autobusem na výlety. Navštívili jsme Tábor, České Budějovice, pivovar Budvar, informační středisko atomové elektrárny Temelín, Třeboň, Český Krumlov a byli jsme i na zámcích Hluboká a Červená Lhota. V Jindřichově Hradci jsme si prohlédli světelnou fontánu, hrad a muzeum s Krýzovými jesličkami. Zájezd byl po všech stránkách skvělý, byli jsme moc spokojeni.

Děkujeme předsedkyni klubu, paní Mirce Pavlíkové za přípravu a uskutečnění celé akce.

Poslední akcí, která byla pracovní, byla příprava pohoštění soutěžícím „Spartakiády spolků“.

Zkrátka léto seniorů bylo pestré a aktivní.

Karel Widenka

Gorolski Święto z naszym udziałem

Choć Gorolski Święto to dla większości osób trzy dni dobrej zabawy na ludową nutę, dla Kół PZKO, które mają w Lasku Miejskim swoją „budę” to także masa obowiązków. W gródeckim Kole angażuje się w przygotowaniach oraz przebiegu „Gorola” ponad siedemdziesiątka osób. To praca przy jelitech, mięsu, pieczeniu kołaczy, robieniu zbójcekiej, pieczeniu placków, sprzedawaniu, przewożeniu materiału do Jabłonkowa, sprzątaniu i rozliczaniu. Lista kolejnych czynności jest bardzo długa. Należy wspomnieć także o przygotowaniu wozu alegorycznego, który reprezentuje nasze Koło w niedzielnym korowodzie prowadzącym z Rynku Marińskiego do Lasku Miejskiego. W tym roku postawiono na wędzenie, toteż kto obejrzał korowód wie, że na gródeckim wozie nie zabrakło smacznych wędlin prosto z „wyndzoka”.

Text a foto: Magdalena Ćmiel

Wznowienie tradycji teatralnych

Przedstawiciele MK PZKO Gródek planują wrócić do miejscowych tradycji teatralnych mając na uwadze fakt, iż każdoroczne przedstawienia komediowe w wykonaniu zespołu amatorskiego z

Milikowa są w gródeckim Domu PZKO wielkim wydarzeniem. Podstawą do realizacji tego projektu będzie okazyjny kabaret „My”, który prawidłowo rozśmiesza publiczność na listopadowym „Tłoczniu kapusty”. A jak wygląda aktualny stan przygotowań tej imprezy? Rolę scenarzysty i reżysera przyjął dyrektor polskiej szkoły Kazimierz Cieślak. Sztuka jest już napisana,

termin wystawienia ustalony, aktorzy w domach ćwiczą dykcję a próby naplanowane. Nazwy przedstawienia jednak reżyser nie chciał zdradzić. Pono ma być komediowo. Bądźmy więc cierpliwi i wytrzymajmy do niedzieli 27. 1. 2019, w tym dniu odbędzie się premiera.

Zarząd MK PZKO

W kierunku Pienin

Tak się złożyło, że we wrześniu członkowie naszego Koła PZKO wyjeżdżają na wycieczkę. Nie inaczej temu było w dniach 15 i 16 września. W tym roku, po Wrocławiu, Warszawie i Zakopanem, przyszła kolej na wyjazd do kolejnego ciekawego zakątka Polski – Pienin.

Grupie przewodniczył doświadczony przewodnik z cieszyńskiego Biura Turystycznego Ondraszek. Na trasie zahaczono m.in. o Dębno Podhalańskie, gdzie znajduje

się unikalny drewniany kościół z XV wieku oraz o Niedzicę z zamkiem magnatów węgierskich i zaporą na Dunajcu. W pierwszym dniu wycieczkowiec wyjechali na Przełęcz Snózka (653m n.p.m.), skąd roztacza się rozległy widok na Tatry, Pieniny, Magurę Spiską, Pasma Radziejów i Zbiornik Czorsztynski. Była też okazja do obejrzenia „Organów”, oryginalnej rzeźby autorstwa Władysława Hasióra.

W programie oczywiście nie mogło zabraknąć spływu tratwami, toteż niedzielne dopołudnie spędzono na wodzie.

Trasa spływu prowadziła przełomem Dunajca ze Sromowców Niżnych do Szczawnicy. Po spacerze i obiedzie w Szczawnicy można było wyjechać kolejką krzeslekową na szczyt Palenicy (722 m n.p.m.), z której można zobaczyć Pieniny z Trzema Koronami i Sokolicą. „Pogoda nam dopisała, program był ciekawy, więc uważam, że wycieczka była bardzo udana. W przyszłym roku znów pojedziemy do Polski”, ocenił prezes Koła, Stanisław Wolny.

Magdalena Ćmiel

Alvarez 2018

Letos v létě to bylo již po jedenácté, co se na samotě u lesa v Hrádku uskutečnilo setkání otců se svými dětmi, tzv. Alvarez. Hlavním cílem každého ročníku je ukázat dětem nejen naše krásné okolí a přírodu, ale i zažít dobrodružství, prohloubit přátelství a něco nového je naučit.

Organizátorem projektu určeného tatínkům je sdružení RK Hrádek, které po 4 dny v lůně hrádecké přírody se snaží posílit vzájemné vztahy v rodinách. Tento ročník nesl název: Hledání diamantů, hledání Boha. Sešlo se nás 10 otců a 28 dětí. Byl to jedinečný čas strávený bez elektřiny, plynu, televize a mobilů. Moderní technologie jsme nechali doma a pro pitnou vodu jsme chodili ke studánce, myli jsme se v potoce a venku jsme byli za každého počasí. Spali jsme ve stanech na louce, vařili jsme si v kotlíku nad ohněm a večer společně zpívali u táboráku.

První den byli všichni rozděleni do 4 družstev – států, které soutěžily o co nejrychlejší získání 12 důležitých předmětů: lopata, rýč, krumpáč, buzola, kladívko, kolíky, mapa, puška, nůž, lék proti malárii, lodní lístek, 100 dolarů.

Po celou dobu týmy plnily úkoly, za kte-

ré dostávaly ocelové mince - dolary, které sloužily pro nákup materiálu a pro závěrečné hodnocení. Hlavním úkolem 4 států, jež si děti vymyslely (Česko, Madagaskar, Mauricius a Maďarsko), bylo po získání potřebného vybavení co nejrychleji dojet do Jižní Afriky a tam těžit diamanty.

Pátek jsme prožili celodenním plněním úkolů, poznáváním přírody a soutěžením. Obzvláště se všem líbila hra získávání bobříků, při které byl každý táta zodpovědný za 1 bobřík. Bobříky byly tyto: postřeh, poznávání rostlin, první pomoci, orientace v terénu, bible, pomoci druhým, síly, mlčení. Odpoledne se hrálo mistrovství světa ve fotbale na louce z kopce. Děti našly dostatek odvahy a góly padaly jako jablka ze stromu. Večer, jako vždy, proběhla strašidelná stezka odvahy. Opékání chleba a společný čas písní za doprovodu dvou kytar, houslí byl kouzelný, nevalil ani okolnímu ptactvu a protáhl se do pozdních nočních hodin.

Sobotní den byl velice pestrý. Dopolední program, jelikož hodně přšelo, jsme museli změnit a navštívili jsme Ursus v Dolní Lomné, kde se konala výstava včetně doprovodného programu. Děti i otcové byli nadšení z pestrosti připravených informací o rostlinách, přírodě a o životě medvědů.

Pak jsme společně dorazili do našeho krásného areálu Girov v Hrádku. Děti začaly

hledat diamanty na břehu řeky Olzy. Byly moc šikovné a jednotlivá družstva vytěžila ze země pro své týmy maximum.

Po společném obědě začala veřejná část programu, které se zúčastnili i občané naší obce. Kolem 15. hodiny dorazil do Girova ornitolog Otakar Závalský ze záchranné stanice v Bartošovicích. Spolu se svou ženou přivezli autem 11 dravců. Před tím, než je děti vypustily do volné přírody, jsme se o každém dravci dověděli spoustu zajímavostí. Bylo krásné vidět volný let káněte, poštolky, puštíka nebo sýčka, jak se vznášejí do oblak. Pan Závalský dále pokračoval přednáškou o životě ptáků u nás. Děti i dospělí se například dověděli, jak velké mají ptáci hnízda, mohli si dokonce na ně sáhnout. Bylo vysvětleno, čím se ptáci živí, kde žijí a jak se rozmnožují. Všichni byli nadšení, jelikož vyprávění bylo poučné a hlavně velmi putavé. Na závěr proběhla tombola, rozdělení cen a večerní společné opékání klobás.

Nedělním dnem naše putování za diamanty skončilo závěrečným vyhodnocením. Všichni pochopili, že honba za diamanty není to nejdůležitější. Poznávání krás přírody, kamarádství, přátelství a společné zážitky je to, co nás víc spojuje a posouvá blíž k Bohu.

Text: Daniel Szotkowski

Foto: Andrea a Daniel Szotkowski

V září otiskl Frýdecko-místecký a třínečský Deník článek o SDH Hrádek. Pokud jste vydání novin propásli, doslovný přepis článku si můžete přečíst níže. Pár zajímavostí z historie i současnosti našeho hasičstva vám přinášíme na následujících stránkách.

FMaT Deník, Týdeník Region, 26. září 2018 - číslo 223

Vznik dobrovolného hasičstva v Hrádku sahá až do roku 1908, kdy byla založena tzv. Jubileušová stráž požarna. V roce 1910 hasiči koupili v Teplicích stříkačku za 1342 korun a 300 metrů hadic za 675 korun. Tamní hasiči se již v šedesátých letech minulého století zapojili do hasičského sportu, od té doby dosáhli řady úspěchů. Sbor dobrovolných hasičů v Hrádku je aktivní také ve společenském životě obce.

Víte, že...?

V roce 1927 byla zakoupena motorová stříkačka zn. Flader 12. V roce 1930 byl zakoupen nákladní vůz, který byl předělán na požární vozidlo s bočními sedadly. Byla to chloubka naší obce. Toto vozidlo sloužilo až do okupace německými vojáky, kdy skupina lidí, která emigrovala před nacisty, odjela tímto vozidlem, někde u Volyně došlo k havárii a tím skončil příběh krásného požárního vozidla. Postupem času jsme byli vybaveni motorovými stříkačkami PS 6, PS 8, PS 12 a vozidly Ford, Tatra 805, Praga V3S, AVI-A. V roce 1956 byla postavena budova místního národního výboru, kde byla v jejím přízemí zřízena nová požární zbrojnice, která po rekonstrukci slouží svému účelu dodnes.

HVĚZDNÉ OKAMŽIKY

Již v šedesátých letech se naši hasiči zapojili do požárního sportu a dosahovali velké kvalitních výsledků, za což si vysloužili přezdívku „Dáblí z Hrádku“. V tomto období pod velitelem sboru Janem Malikem se probíjovali do krajské soutěže a z jejich vyprávění měli zaděláno na velice vysoké umístění, pokud by nedošlo ke zranění jednoho ze členů družstva. V současné době si vážíme

druhého místa žen v celkovém hodnocení prvního ročníku Gorolského poháru a vítězství na silně obsazených závodech v Čadci v kategorii žen.

NEJSLAVNĚJŠÍ ZÁSAH

Zásahů bylo hodně. V obci v sedmdesátých letech shořel kravín, byli jsme u požáru chaty na Kozubové, chaty Skalka a dalších. Zasahovali jsme při povodních ve Vedryni, kde jsme na poslední chvíli z rodinného domku evakuovali dva invalidní důchodce, a taktéž jsme s dalšími jednotkami evakuovali pionýrský tábor v Bystřici, který měl místo na starém hřišti u řeky Olše. V nedávné době v obci hořel rodinný dům, stodola a menší zemědělská usedlost. Zvláštní zásah proběhl před sedmi lety, kdy oznamovatel sdělil, že v lokalitě Hrádek-Křivá vedle polní cesty v příkopu je vysypána spousta polovičkových kaprů. Po příjezdu na místo jsme nevěřili vlastním očím. Jednalo se zhruba o 400 kilogramů kaprů. Všechno jsme sesbírali a odvezli do kafilérie.

PAMÁTNÉ OSOBY

Od vzniku hasičstva a do dnešní doby působilo v organizaci mnoho hasičů a hasiček. Proto je těžko někoho vyzvedávat. Byli vynikající hasičky i hasiči, za což byli odměňováni resortními vyznamenáními. Nejvyšší svazová vyznamenání byla udělena Pavlu Kantorovi a Pavlu Brancovi za mimořádné zásluhy v požární ochraně a v roce 2005 byl Pavel Branc vyznamenán nejvyšším resortním vyznamenáním Zasloužilý hasič. Za člena krajského výboru Svazu a později do Ústředního výboru Svazu požární ochrany byl zvolen Pavel Kantor.

NAŠE CHLOUBA

V letošním roce jsme oslavili 110 let založení SDH Hrádek za přítomnosti zástupců obce, okolních sborů, ředitelů základních škol, představitelů místních spolků a dalších hostů. Slavnostní schůze se zúčastnil taktéž starosta OSH Dalibor Velčovský. Jednání se zúčastnili zástupci družební organizace z Čierného, kde jsme si v tento slavný den připomněli 60 let od podepsání družební smlouvy. Rádi jsme přivítali kolegy ze slovenské Ošadnice, se kterými máme velice přátelské vztahy. Máme dobré vztahy s obecním úřadem, můžeme se pochlubit dobrou technickou vybaveností, novým vozidlem Peugeot Boxer, novou soutěžní motorovou stříkačkou. Taktéž se aktivně účastňujeme dění v obci při organizování Běhu Hrádkem, Dnů Hrádku, Spartakiády spolků, dětského dne, stavění májky a mnoha dalších akcí nejen v obci, ale i v Polsku a na Slovensku. Tím reprezentujeme naši obec.

Bohuslav Branc – starosta SDH Hrádek

Pavel Malik – člen výboru

Foto: archiv SDH Hrádek

Spartakiáda spolků 2018

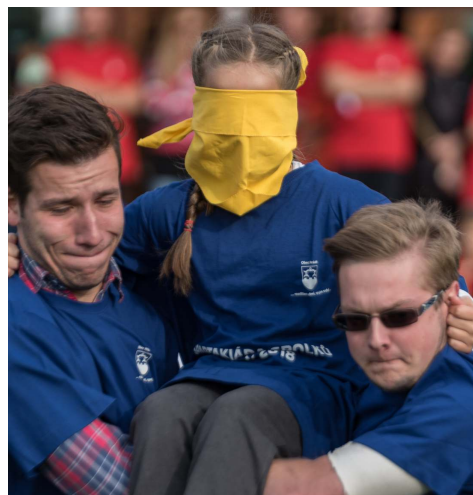
Sportovně zábavné odpoledne, plné netradičních disciplín, se letos uskutečnilo v sobotu 22. září.

Mezi sebou se utkalo 10 týmů složených ze členů hradeckých spolků a obyvatel partnerské obce Skoczów. Všichni účastníci se do boje o první místo a pohár pouštěli naplno. V soutěžním klání zvítězilo družstvo složené ze členů Spolku rodičů a Ma-

cierzy szkolnej a bečku piva za přetahování lana získali hokejisté. Mluveným slovem Spartakiádu provedl Marek Bartnicki a pohodovou atmosféru zachytili fotograf Lukáš Turoň, Roman Baselides a kameraman Jakub Šarjak. Video můžete zhlédnout na www.youtube.com pod názvem „Spartakiáda spolků 2018“.

VG

Děti z MŠ oslavily Halloween

Centrum volného času bylo ve středu 31. 10. zaplněno do posledního místa spoustou velkých i malých lidiček zapálených do halloweenského tvoření. Dlabali jsme dýně, zdobili perníčky, malovali na obličej (díky paní Monice Ciešlarové), tvořili dýně z papíru a ochutnávali dobrotu, které napekly maminky. Pak bylo třeba sebrat hodně odvahy a projít strašidelnou stezkou pro svítící odměnu. Lampionovým průvodem jsme se prošli do parčíku u obecního úřadu a rozsvítili dýně. Je pravdou, že rok od roku jsou Halloweeny nápaditější a krásnější. Tečku za pohodovým odpolednem nám vytvořil ohňostroj.

Minikurz drátkování - výroba náramku

Drátky všech možných tlouštěk, korálky rozličných barev i typů, to vše si pro zájemce o tvořivý workshop připravila lektorka Gabriela Lipus. Sešlo se 14 párů šikovných rukou, které si pod odborným vedením vyrobily šperk podle svého gusta. V pohodové atmosféře u kávy a čaje vznikaly originální náramky, ke kterým si jejich autorky dotvořily následně také náušnice či náhrdelník. Jak se nám naše díla povedla, můžete posoudit na fotografii.

VG

Pečený čaj

Občas říkali ve škole: „Nemíchej jabka s hruškama“, když se daly dohromady věci, které k sobě nepatří. V případě pečeného čaje to ovšem neplatí. Jablíčka, hrušky, švestky, ostružiny, maliny, rybíz - to všechno dohromady dokáže s trochou koření krásně provonět váš domov. Pečený čaj vyrobený s láskou poslouží i jako hezký jedlý dárek.

Výrobu čaje jsme měly možnost vyzkoušet v neděli 30. 9. Sešlo se několik šikovných holek, ostré nože a pořádně rozehráté trouby. Pak už jen stačilo krájet, krájet a zase krájet. Dobrá nálada nás neopouštěla ani po nakrájení 567ks jablek a 368ks hrušek. Jen některým se pak zdály divoké ovocné sny. Po necelých 5 hodinách bylo vše zpracováno a zavaženo. Děkuji vedení obce za podporu této akce i za možnost využít skvěle vybavenou kuchyň hradeckého PZKO. Na hojnou účast příští rok se těší

Monika Ciešlarová

Recept: 40-50kg ovoce, 20kg cukru, 5l rumu, pořádný balík koření (hřebíček, skořice, badyán) 5kg citrónů, dobrou náladu. Velkou kuchyň s pořádným sporákem, 3-4

trouby. Ovoce nakrájíme, promícháme s cukrem a kořením. Nahoru naskládáme oloupaný a na kolečka nakrájený citron a zalijeme rumem. Směs dáme do trouby, za občasného míchání pečeme 3/4hodiny. Po upečení plníme do sklenic a zavažíme.

Promítalo se venku i uvnitř

Letní kina zaznamenala svou největší slávu za éry socialismu. Ani dnes však nepatří do kategorie „zapomenuto“. Vychutnat si filmový zážitek na čerstvém letním vzduchu stále táhne a promítání pod širákem slaví svůj velký comeback napříč celou republikou. I v Hrádku jsme tuto skutečnost reflektovali a mobilní plátno pro venkovní projekci v zahradě Centra rozložili hned dvakrát. A co se promítalo? Na webových stránkách obce proběhla anketa, ze které vyšly dva vítězné tituly.

První film, který na webu s podílem 58% hlasů zvítězil, byla česká rodinná komedie Špunti na vodě. A opravdu byla do slova „na vodě“. Počasí nám příliš nepřálo. V průběhu projekce se z mračen, stahujících se nad hlavami, začal spouštět

děšť. Divákům byla nabídnuta možnost dodívat se v sále, ale všichni jednohlasně, statečně odmítli. Vyzbrojeni pláštěnkami a deštníky si vychutnali filmovou podívanou i za přítomnosti kapek, padajících z oblaků.

Druhým snímkem s nejvyšším počtem hlasů (20%), jsme vám zpřijemili nedělní podvečer 19. 8. Na film Coco se přišlo podívat přes 100 diváků všech věkových skupin. Sedělo se na židlích, lavicích, dekách i karimatkách. Počasí napravilo svou reputaci z minula a všichni si v suchu a teple užili animovaný příběh v rytmech temperamentní mexické hudby. Jako tomu bylo i u první projekce, ani tentokrát nechyběl popcorn, džus pro děti a vychlazená desítka pro dospělé.

Z prázdninové kinematografické činnosti Centra to ale ještě není vše. Prázdný totiž nezůstal ani sál CVČ. V něm jsme pod záštitou Greenpeace ČR zprostřed-

kovali zhlédnutí velmi emotivního dokumentu na téma plastového znečištění. Dorazivší diváci mohli na vlastní oči vidět, jaké problémy způsobují jednorázové a mnohdy zbytečné plastové produkty. Autentické záběry zdevastované planety, oceánů a živočichů v nich žijících nenechaly nejedno oko suchým. Syrové ukázky důsledků lidské existence na Zemi byly natolik alarmující, že všech 21 přítomných zůstalo i po závěrečných titulcích mlčky sedět...

Kromě náhledu do současné neutěšené situace film „A Plastic Ocean“ nabídl také vícero možností, jak lze planetě od obrovského množství plastu ulevit. Pokud i vás tato problematika zajímá a film byste rádi zhlédli, zavolejte do Centra na č. 601 383 111. Po dohodě zprostředkujeme v sále reprízu pro minimální počet 5 osob.

VG

Hlavalamy z celého světa

Ve středu 28. 11. k nám zavítal přední český sběratel hlavalamů, pan Dušan Lederer. Jeho neuvěřitelná sbírka, kterou neustále rozšiřuje už více než 50 let, čítá téměř 2600 kusů nejružnějších skládek ze všech koutů světa. A proč zrovna hlavalamy? Jak říká sám jejich milovník, „kdo si hraje, nezlobí a nestárne!“.

Zhruba 6 desítek z nevšední sbírky pana Lederera si mohli osahat a vyzkoušet naši návštěvníci. Dopolední čas jsme vyhradili žákům obou hrádeckých škol. Od prvňáčků po páťáky, všichni se zájmem poslouchali krátký výklad, aby se následně vrhli do samotného skládání. Nejmenší děti zabavily jednoduché dřevěné skládačky zvířátek, starší si poradili i s náročnějšími úkoly. Ti nejzkušenější úspěšně manipulovali s ježkem v kleci, Rubikovou kostkou i méně známými a o to záložnějšími druhy. Odpolední dvouhodina byla věnována široké veřejnosti. Centrum se během chvíle zaplnilo. Procvičit logiku a trpělivost si přišlo na 40 návštěvníků všech věkových kategorií.

VG

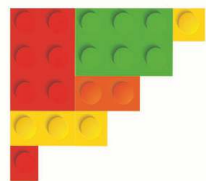
Pozvánky na připravované akce Centra

Milí příznivci volnočasového Centra. Máme pro vás dobrou zprávu! Pravidelných aktivit od nového roku ještě přibude. Plánujeme otevřít další běhy současně probíhajícího SM Systému, Pilatesu, Fitness Gymu a Tanečního i Kreativního kroužku pro děti. Po delší odmlce se vrátí také populární rehabilitační cvičení s Martinou. Potěšíme i milovníky ručních prací. Od třetího lednového týdne zahájíme kurz šití s Jarmilou z LADY Design. Zkrátka nepřijdou ani maminky malých ratolestí. Kromě zavedeného Klubu maminek Hrádka budou moci navštěvovat i další, úplně nový klub MAMIMINY. Nejmenším

návštěvníkům budou patřit nedělní LEGOkлубy, které svou činnost zahájí už začátkem ledna.

Věřím, že si z bohaté nabídky vyberete aktivitu, která vás něčemu novému naučí, s někým novým seznámí a která vás bude bavit a naplňovat. Těším se na setkání.

VG

POZVÁNKA NA LEGOklub

Pro děti od 5 - 12let

Kde: **Hrádek volnočasové centrum**

Kdy: **každou první neděli v měsíci od 9:30 - 11:30**
začínáme 6.1. 2019

Srdečně Tě zveme do našeho LEGOklubu, kde společně se svými kamarády strávíme bezva čas u stavby LEGA. Budeme si hrát, soutěžit, povídat a učit se novým věcem. Můžete se také těšit na biblické příběhy.

Kontakt: Renata Folwarczná tel.: 734 167 640

Přihláška:

My, níže podepsaní rodiče, souhlasíme s účastí našeho dítěte v LEGOklubu a souhlasíme s fotografováním dítěte.

Jméno a příjmení dítěte:

Podpis rodičů:

Telefonní kontakt:

Prosíme o odevzdání přihlášky na prvním setkání LEGOklubu

Ahoj,
já jsem **MAMINKA**
a mám celý týden co dělat - však to znáte.
Ale stejně mi něco chybí...
chybí mi **SETKÁNÍ** maminek, které
mluví o **DUCHOVNÍM ŽIVOTĚ**,
hledají odpovědi na otázky, nebo jen tak
sdílí svou **VÍRU** v Boha. Chybí mi
skupinka, ve které jsme na stejné lodi,
kde se **PODPORUJEME**, a kde se za
sebe můžeme vzájemně **MODLIT**
A kde si navíc můžu se svým miminkem
něco zacvičit nebo zahrát.
A pokud něco podobného jako já zažíváš
i **TY**, tak tě srdečně zvu na:

MAMIMINY ~ duchovní level ~

Setkání jsou pravidelně **1x měsíčně** (v co nejvhodnější první středu v měsíci), v prvním půlroce roku 2019 konkrétně v tyto **termíny**:

9.1. 6.2. 6.3. 3.4. 15.5. 5.6.

V čase **od 9:00 do 11:00** v Centru volného času v Hrádku.
(pokud Ti mimi touhle dobou spí nebo ho uspáváš, klidně přijed' do Centra dřív a v klidu se o mimi postarej... vždycky to jde nějak zařídit ☺.)

Více info na: **mamiminy@seznam.cz** nebo na **facebooku**.

Kurz šití Cena za 10 lekcí a 2,5h 1750 Kč

OD 22. 1. KAŽDÉ ÚTERÝ 16:00 - 18:30

CENTRUM VOLNÉHO ČASU HRÁDEK

25 hodin plných kreativního šití a tvoření.
Kurz je určen pro mírně pokročilé, tedy pro ty, kteří již mají se šitím nějaké zkušenosti a zvládnou rovné šití na šicím stroji. Společně si ušijeme: sukni, tuniku, šaty, šatovou sukni, mikinu nebo kalhoty.

PRINESTE SI PROSÍM SVŮJ STROJ A ŠICÍ POTŘEBY.

Součástí tohoto kurzu je výuka konstrukce střihu sukně, na ostatní oděv si vytáhneme střih z časopisu. Modely si zvolíte sami. Naučíte se: orientovat se ve střihu, malé úpravy střihu, střihové manipulace, jak správně položit střih na látku a střihání, technologický postup šití daného oděvu

Na vzornících se naučíte: všítí uzávěru, ušití kapes – podle vašeho výběru, všítí pásku do sukně, kalhot.

Na vzorníky je materiál v ceně.

Tyto kurzy šití běžně stojí asi 3 000,- Kč, využijte zvýhodněnou cenu 1750,- Kč, přijďte se naučit něco nového a udělejte radost sobě nebo svým blízkým ušitím svých originálních výrobků.

Těší se na vás Jarmila Příbylová, LADY Design

REHABILITAČNÍ CVIČENÍ

s registrovanou fyzioterapeutkou Bc. Martinou Sližovou

Cvičení je zaměřeno na úlevu od bolesti páteře a kloubů a na zpevnění oslabených svalů a protažení svalů zkrácených. Vhodné pro všechny věkové kategorie.

OD 14. 1. KAŽDÉ PONDĚLÍ 16:00 - 17:00

CENTRUM VOLNÉHO ČASU HRÁDEK

560 Kč/8 LEKCÍ

Nutná předchozí registrace na tel. 601 383 111 nebo e-mailem na zpravodaj@obechradek.cz

K ostatním zmíněným aktivitám se více informací dozvíte po novém roce. Budou zveřejněny na webu a Facebooku obce, na obecních tabulích a ve FB skupině Hrádecké Centrum volného času.

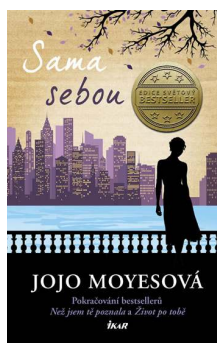
Novinky v knihovně

-SPOLEČENSKÝ ROMÁN-

Samasebou

Louisa Clarková z bestsellerů *Než jsem tě poznala* a *Život po tobě* se vrací v novém románu Jojo Moyesové! A hodně toho ví...

Tak například ví, jak daleko je z jejího nového domova v New Yorku do Londýna, kde žije její přítel Sam. Ví také, že její nový zaměstnavatel je dobrý člověk a že před ním jeho manželka skrývá tajemství. Co ovšem Louisa ještě netuší, je to, že nová práce v novém městě jí rozhodně nezaručí idylický život, ve který tolik doufala, a že bude její vztah se Samem bude z obou stran podroben zkoušce ohněm. A neví také, že lidé, s nimiž se ve své nové životní etapě setká, ji možná postrčí dost nečekaným směrem...

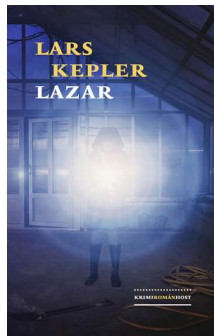
-KRIMI-

Lazar

Komisař Joona Linna si myslel, že už má to nejhorší za sebou, přitom všechno teprve začíná...

Policisté objeví v bytě na předměstí Osla

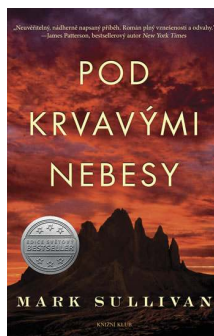
tělo mrtvého muže. Z toho, co najdou v mrazáku, jsou v šoku. Zavražděný byl vykradač hrobů, sběratel trofejí a kaniibal. Jednou z trofejí je i lebka Summy Linnové, Joonovy manželky. O několik dní později požádá švédskou policii o pomoc německá komisařka. V kempu nedaleko Rostocku byl zavražděn sexuální násilník. Joona záhy pochopí, že zdánlivě náhodnou souvislost mezi oběťmi nemůže ignorovat – stopy vedou k někomu, kdo má být již dávno mrtvý.

-HISTORICKÝ ROMÁN-

Pod krvavými nebesy

Pino se nestará o nacisty ani o válku. Je to prostý italský mladík, který si chce užít života, hudby, dívek. Avšak když je jeho milánský domov vybombardován, přidává se k podzemnímu hnutí, které pašuje židy do bezpečí. Pi-

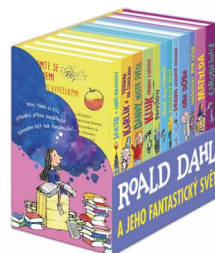

no tak začíná zjišťovat pravdu o utrpení, kterým nejen Itálie prochází. A také nachází lásku u starší vdovy Anny. Vše se navíc ještě zkomplikuje, když se Pino nedobrovolně stává osobním řidičem u Hitlerovy pravé ruky v Itálii, tajemného Hanse Leyera. Pino rozehrává nebezpečnou špiónážní hru přímo v srdci nepřítele. Ovšem stejně jako odhaluje další a další zvěrstva, smyčka kolem něj a jeho nejbližších se neúprosně stahuje...

-PRO DĚTI-

Roald Dahl a jeho fantastický svět -komplet

Přijměte pozvání do úžasného světa fantazie a příběhů. Ty nejlepší ingredience garantuje nejbáječnější vypravěč na světě (a taky pan Willy Wonka)! Knihy Roalda Dahla milují děti po celém světě. Nádherně vyvedený komplet obsahuje 12 nejoblíbenějších příběhů. Představte si Matyldu, Karlíka, Jirku, Dannyho, Obra Dobru, pana Lišáka, Jakuba se Stonožníkem a Žízalákem a další úžasné kamarády všechny pohromadě. To je ten nejbáječnější sen, co se vám může zdát!

Jana Bojková a Nika Slezský Hrádek

V minulém čísle jsme otiskli rozhovor s mistrem ČR v kulturistice Tobiášem Brancem. U tématu mistrovství zůstaneme i tentokrát. Přinášíme článek o skvělém výkonu dvou obyvatelky naší obce. Představujeme vám MVDr. Janu Bojkovou a 2,5letou border kolii Niku Slezský Hrádek, které se staly mistry České republiky v ovládání ovcí pomocí ovčáckého psa pro rok 2018.

Tento závod, zvaný jako „anglický trial“, má více než stoletou tradici v zemích s ovčáckou historií, ve Velké Británii, Austrálii a Novém Zélandu, kde si farmáři ověřovali schopnosti svých psů formou závodů v pase-ní ovcí. A tak se jim podařilo vyšlechtit ple-meno s unikátními pasteveckými vlohami - border kolii. Premiéra prvního mistrovství ČR se konala v roce 2001 a letos proběhl již osmnáctý ročník.

Co všechno musí dobře vycvičený ovčácký pes zvládnout? V anglickém trialu je pes ovčákem (psovodem) vyslán na vzdálenost asi 350 - 500m pro skupinku 5 ovcí, které musí najít, shromáždit a podle pískacích povelů na trylkovací píšťalku plynule a v rovné linii provést několika brankami na parkuru. Umění a současně i zábava spočívá v tom, že i ovce jsou zvířata s rozdílnou povahou a pes musí umět přesně rozpoznat ov-

ce rychlé a běhavé, tvrdé a téměř nechodící, tvrdohlavé a útočné a také veselé a nevyzpytatelné ve svých reakcích a podle toho použít i svou různou techniku. Pes se nesmí ovce dotknout, natož ovci kousnout. Ovčák stojí jen na jednom vyvýšeném místě nebo můstku, aby dobře viděl do dálky, zrovna tak rozhodčí, který na vše shlíží pomocí dalekohledu z loveckého posedu nebo vysokého kombajnu. Povelů nejsou předepsané, různých pískacích tónů může být třeba padesát nebo jen několik. Důležitý je výsledek. A to je co nejrovnější, nejplynulejší a nejlépe pomalý pohyb ovcí, které jsou tlačeny před psem v určité vzdálenosti. Mnozí šprýmaři připodobňují práci psa k „autíčkům na dálkové ovládání“. Pes podle rozdílných tónů rozpozná na velkou vzdálenost například: běž doprava, doleva, pomalu, rychle, počkej, zablokuj, zatlač, běž zpět, otoč se pro další stádo, rozděl, zapomněl jsi... Psovi nesmí vadit silný vítr, déšť, bouřka, tropické třicítky. Největším uměním, téměř alchymii se stává konečné oddělení 2 označených ovcí od stádečka. Pes musí ovčáka bedlivě sledovat a podle smluveného znamení sám oddělit ovčákem naznačené ovce. Ovce mají tak silný stádový instinkt, že úkol se stává opravdovým oříškem a také velkou zábavou pro pozorující. Je až obdivuhodné, jak si ovce dovedou „přečíst“ svého protivníka po prvních několika vteřinách a podle toho buď přijmout jeho autoritu nebo se ležérně rozpást a psa ignorovat. Ani následné umístění čiperné skupinky do 2x2m velké ohrádky na rozleh-

lé pastvině není pro psa snadné, protože volné ovce se nedají jen tak lehce přesvědčit o ukončení své svobody. Konečným úkolem je oddělení 1 ovce, označené barevnou mašlí, ale to už zvládnou jenom ti opravdoví borci a top psi.

Zvládnutí všech těchto úkolů každodenně pomáhá farmářům v jejich práci a samozřejmě neslouží jen pro pobavení diváků na soutěžích. Pes za ně nejen převádí ovce z pastviny na pastvinu, ale také pomáhá při vakcinacích, ošetřování paznehtů, značkování, podávání léků, dojení, stříhání nebo odstavu jehňat a každodenní manipulaci s ovцами.

Uplynulo tedy 18 let. Kdo by to byl řekl, že v této zemi bude v Tiché u Dolního Dvořiště v roce 2018 pořádáno i Mistrovství Evropy, zvané Continental, se 104 ovčáckými psy z 16 států Evropy? Psi z rovných holandských a maďarských plání jsou jinak zkušenější než psi ze švýcarských, italských, rakouských nebo beskydských kopců. A což teprve Norové, Švédové, Finové a Dánové se svými tvrdými pomocníky a přesní Němci, Rakusané a Španělé. Přijeli mimo jiné i psi z Faerských ostrovů! To si člověk pořádně procvičí angličtinu a také zeměpis! Mezinárodní závod posuzovali věhlasní angličtí rozhodčí, kteří se již v minulosti stali mistry světa. I na tomto Mistrovství Evropy reprezentovala ČR fenka Nika z Hrádku spolu s dalšími 3 nominovanými. Letos ještě psi z ČR v silné konkurenci neobstáli, ale kdoví v budoucnu...

Jana Bojková

Psychologická poradna Jablunkov Mgr. Danuta Pindurová

Ul.plk.Velebnovského 180, Jablunkov
Tel.728 484 050, mail: d.pindurova@centrum.cz

Nabízím poradenství a terapii dětem, dospívajícím a jejich rodičům, kteří hledají řešení různých vývojových, psychologických a vztahových obtíží.

Psychologické poradenství a terapie v oblastech:

- rodinná terapie – (problémy v rodině, se sourozenci, podpora v těžkých situacích - úmrtí v rodině, velká ztráta, nehoda, rozvod, šikana,...)
- zvládání náročných životních situací vyvolaných náhlou změnou či stresovou událostí (ukončení vztahu, vážná nemoc, ztráta zaměstnání...) nebo spojených s jednotlivými fázemi lidského života (období dospívání, těhotenství, narození dítěte, samota po odchodu dospělých dětí z domova...)
- vztahové problémy – v partnerství, manželství, rodině, zaměstnání...
- výchovné a komunikační problémy v rodině (téma hranic, motivace dětí, od-

měň a trestů, výchovných stylů, spolupráce rodičů na výchově...)

- školní obtíže (adaptace na MŠ, ZŠ, vztahy v kolektivu, s učiteli, zvládání školní docházky, školní zralost a školní připravenost)
- vývojová témata (separační úzkost, období vzrůstu, puberta)
- emoční nevyrovnanost (labilita, úzkosti, strachy)
- výchovné obtíže (neklid, zlobení, ADHD – porucha pozornosti s hyperaktivitou a impulzivitou, hůře zvladatelnými projevy v chování, náročné osobnostní rysy dítěte)
- psychosomatické obtíže (bolesti hlavy, břicha)

NABÍZÍM:

- Poradenství - krátkodobá pomoc v konkrétních a poměrně běžných situacích dětí a jejich rodičů nebo dospělých
- Psychoterapii, rodinnou terapii, indivi-

duální terapii - vhodná při dlouhodobějších nebo závažnějších obtížích, více spojených s osobností člověka, jeho vztahy, cílem je změna vnitřního prostředí člověka

- Psychodiagnostika – orientační diagnostická vyšetření dětí, školní zralosti a školní připravenosti, laterality, rodinného prostředí, vztahů v rodině, vyšetření profesní orientace
- Skupinová práce – skupinová nebo individuální, zaměřená na rozvoj dovedností potřebných pro nástup do školy, cvičení koncentrace pozornosti (programy HYPO, KUPOZ)

K první konzultaci je potřeba se předem objednat telefonicky: 728 484 050 nebo e-mailem d.pindurova@centrum.cz.

Nabídka inzerce v Hrádeckých novinách

Hotové inzeráty, nejlépe ve formátu PDF či znění textu můžete posílat na e-mail: zpravodaj@obeckradek.cz.

formát A5
(na šířku)

600,-Kč

formát A6
(na výšku)

300,-Kč

Pozvání na 26. ročník mezinárodní výstavy

VYTÁPĚNÍ ÚSPORY ENERGIÍ

**smysluplné využívání
OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ**

info 2019
THERMA®

21. - 24. ledna 2019
denně 9.00 - 18.00 hod.

Výstaviště Černá louka
Ostrava

www.infotherma.cz

Při předložení tohoto kuponu na pokladně získáte 50 % slevu na jednu vstupenku za předpokladu, že vyplníte tuto anketu:

Výstavu navštívím za účelem:

☐ výběru nového otopného systému	☐ hledám recept, jak ušetřit za vytápění
☐ zajímám se o tuto tematiku	☐ objednání konkrétních výrobků či služeb
☐ rady, jak rekonstruovat stávající objekt	☐ zajímám se o odborný doprovodný program
☐ informací o nízkoenergetických a pasivních stavbách	

Josef Drong

Zdejší rodák Josef Drong je nejstarším mužem žijícím v Hrádku. Letos oslavil 93. narozeniny. O zajímavých momentech jeho životní cesty jsme si povídali společně s ním a s jeho kamarádem Petrem Dudysem na Kocurzónce. Tak se říká jeho chalupě, stojící více než 178 let v centru obce.

Josef Drong (uprostřed)

Pane Drongu, jak jste prožil své dětství?

Narodil jsem se v chalupě, kde dnes žiji. Stejně jako všichni, i já jsem chodil do polské školy, protože českou teprve otevřeli. Co si pamatuji, ze začátku se psalo na tabulky. Když se něco nepovedlo a potřeba se přepsat, setřelo se houbou nebo hadrem a psalo se dál. Vzpomínám si, že sešity se začaly používat až někdy ve druhé nebo třetí třídě. Žádné učebnice, aktovky, nic takového. Tabulku jsem hodil pod paži a utíkal do školy. Měl jsem to kousek. S oblečením to v té době taky nebyla žádná sláva. Od jara do podzimu stačilo tílko, trenýrky a nějaké trepy. To bylo všechno.

Kdo dosáhl 10 let věku, šel do služby – pást ke gazdům krávy. Nebylo to za peníze, ale za jídlo. Já jsem pásl dobytek u Upienskigo a u Heczka, naproti dnešnímu PZKO. U Upienskigo měli pole, říkalo se tomu „U przyporku“. Heczko byl tehdejší kierownik (ředitel) polské školy.

Máte na svá dětská léta nějakou zvláštní vzpomínku?

Viděl jsem Masaryka. Při jeho cestě na Slovensko, když projížděl Hrádkem, všichni z obou škol stáli u trati a mávali a mávali. Vlak zpomalil a vyklonil se prezident. Nevím přesně, kdy to bylo. Možná v roce 1930. Bylo mi asi 4 nebo 5 let.

Můžete popsat, jak v té době vypadal Hrádek? Co vše se změnilo?

Od PZKO až po Harcov stály jen dvě chalupy a místo dnešní cesty tudy vedl jen chodníček. Aut tu tehdy nebylo. Jediné auto, nákladák, měl Samiec. Když Hrádkem nějaké osobní vozidlo projíždělo, byla to velká vzácnost. Běželi jsme k cestě, abychom ho viděli co nejbližší. Konzum, nazývaný „Chłoń“ existoval v budově bývalé prodejny motorek. Později tamtéž otevřeli i řeznictví. Hospody byly v Hrádku dvě. „U Burého“ a „Do Samca“. Ta stávala u křižovatky dnešního PZKO. Do ní jsem chodil tátovi pro pivo. Byla oblíbeným místem hraní karetních her.

Co následovalo po školní docházce?

Školu v Hrádku jsem navštěvoval 5 let. Pak následovala „nástavba“ v Bystřici. Když jsem ji ukončil, byl jsem chvíli doma. Přišli Poláci, po nich Němci a začala válka. Když mi bylo 16, měl jsem jet na robotu do Německa. Odjezd se plánoval na pondělí, ale těsně předtím přišel do Hrádku gazda z Neborů. Sháněl pastýře pro svůj dobytek. Přijal jsem jeho nabídku a šel k němu pracovat. Nejdříve jsem pásl krávy, pak jezdil s koňmi. Traktory ještě neexistovaly a těžkou práci zastávali právě koně.

Ten gazda měl dcerku. Byly jí 4 roky, když jsem k němu nastoupil. Spával jsem v kuchyni, protože tam bylo teplo. Holčička se ke mně vždycky tiskla, aby bylo teplo i jí. Dodnes se stýkáme, navštěvuje mě.

Do kdy jste u pastýře pracoval?

Do roku 1946. Na pracáku mi řekli, že v žádném případě nelze odejít ze zemědělství do průmyslu. Ale přišel za mnou jeden funkcionář z TŽ, nějaký Kaleta. Řekl mi „dej sem ty papíry, jdeš do Werku“. Nejdříve jsem musel absolvovat 3 měsíční brigádu buď na šachtě, nebo ve válcovně plechů v Lískovci. Řekl jsem si, že na šachtě nejsou okna a že lépe mi bude právě v Lískovci.

A bylo?

Práce ve válcovně byla velká dřina. Horké plechy se v kleštích přesouvaly na válce a všechno to teplo sálalo do obličeje. Směna trvala 6 hodin, ale člověk se na konci šichty cítil jako po dvanáctce. Nakonec jsem v Lískovci setrval déle než 3 měsíce, až do nástupu do české armády v Martině. Odtud jsem po jisté době přešel do poddůstojnické školy v Pardubicích.

Čemu jste se v poddůstojnické škole naučil?

V Pardubicích mě vyškolili na ženistu a později i na tankového ženistu.

Když jsme do Pardubic přijeli, vypadalo to tam jako na rekreaci. Dostatek chleba a všeho jídla. V Pardubicích se sešli chlapci z celé republiky i Slovenska. Někteří si na tamní podmínky stěžovali. Na to jsme jim s kolegy odpovídali, aby byli rádi, že nejsou v Martině, kde panovaly podmínky o poznání horší.

Do Werku jste tedy nenastoupil?

10 let jsem pracoval jako zámečník. Po této době přišla nabídka práce do nové koksovy, na kterou jsem se přihlásil a věnoval se opět zámečnictví. S kolegy jsme měli pod sebou všechny koksárenské baterie. Ve Werku jsem setrval až do svého dů-

Manželé Drongovi

chodu.

Jak jste poznal vaši manželku?

V Neborech se mi líbilo jedno děvče. Když jsem u neborovského gazdy začínal, sebralo mě gestapo, abych se přihlásil. Řekli, že pokud budu mít poměr s nějakou dívkou, půjdu do plynu. Měl jsem velký strach a stýkal se s ní raději jen jako kamarád. Ona si patrně musela myslet, že jsem „chybný“. Nakonec se vdala za jiného a já jí šel za družbu. Zůstali jsme přáteli. Svou manželku Vandu jsem poznal později na bále. Vzali jsme se v Ropici a šli bydlet do Hrádku. Manželka zde nejdříve nechtěla bydlet. Byla zvyklá na dům s velkými okny a tyhle jsou maličké.

Musela to být pro ni změna.

Byla. Trámy byly křivé, dalo hodně práce tak starý barák opravit. Na klenbě ve sklepě je uveden letopočet 1840. Chalupa bude pravděpodobně ještě o něco starší. Už můj otec ji opravoval. Sám nevěděl, jak stará je. O její historii nevím vůbec nic.

Manželka si postupem času zvykla a byla ráda, že zde žije. Měli jsme dvě děti, dceru a syna. Syn nám zemřel. Před 8 lety zemřela i Vanda. Je pochována v Ropici, odkud pocházela.

Měl jste nebo máte nějakého koníčka?

Ještě donedávna jsem rád chodil na ryby. Rybařil jsem na Oravě i v Olze. Tady bylo ryb! Hlavně lipani, těmi se řeka jen hemžila. Pak na ně přišla jakási choroba a vytratili se. Žili zde i pstruzi, ale posledních 6-7 let už nejsou. Způsobují to kanály vedoucí do Olzy, čističí prostředky a jiné chemikálie. Přirozený výtěr není. Lze chytit pouze to, co se uměle vysadí.

V současnosti už ryby nechytám. Špatně se mi chodí. Luštím křížovky a občas si přečtu knížku.

Srdečně děkuji milému panu Drongovi za poutavé vyprávění jeho životního příběhu.

VG

Josef Drong (druhý zprava)

Zimní příkrmování ptáků

S příchodem chladných dnů mají ptáci výrazně zhoršené podmínky pro přežití. Pokud se budete držet několika zásad, můžete jim příkrmováním významně pomoci. Musíte mít na paměti, že umístěním krmítka na svou zahradu či balkon (i parapet okna) na sebe berete velkou zodpovědnost. Ptáci tvoří tukové zásoby především v druhé části dne. Při rozhodování, kde se před nocí nakrmit, počítají také s vaším krmítkem, a pokud v něm bude potrava chybět, může být již pozdě shánět ji někde jinde. Pokud se tedy rozhodnete ptáky příkrmovat, měli byste to dělat pravidelně.

JAK SPRÁVNĚ PŘIKRMOVAT

- Krmíme od listopadu do března.
- Množství potravy přizpůsobujeme aktuálnímu počasí. Více krmiva podáváme za mrazů a vysoké sněhové pokrývky.
- Krmítko umístíme alespoň 1,5 m nad zemí, ideálně na závětrné a nerušené místo.
- Potrava musí být vždy chráněna před sněhem a deštěm.
- Krmení pravidelně doplňujeme a krmítko čistíme od trusu a slupky.
- Nikdy nekrmíme plesnivým či jinak zkaženým krmivem. Vhodné potraviny z naší kuchyně jsou např. neslaná vařená rýže a brambory, strouhaná mrkev, vločky, syrové maso nebo lůj. Nikdy nedáváme kořeněné, solené, uzené či přepálené kuchyňské zbytky!
- Pozor na skleněné plochy v blízkosti krmítka. Ptáci do nich mohou narážet a vážně se poranit či zabít. Zabezpečíme je záclonami nebo nálepkami.
- Čím rozmanitější potravu v krmítku nabídneme, tím více druhů pozorujeme.
- Nezapomínejme na pitko! I v zimě ptáci potřebují vodu.

JAK VYBRAT KRMÍTKO

- Nejběžnějším způsobem příkrmování ptáků je sypání potravy na klasická dřevěná krmítka. Dřevo je určitě vhodnější materiál než kov, který namrzá a klouže, můžeme ale použít i krmítka plastová, která se navíc dobře čistí. Designová plastová krmítka z kvalitního plastu zakoupíte např. u české společnosti Plastia na www.plastia.eu.
- Potrava v krmítku musí být chráněna před vlhkostí – krmivo zvlhlé deštěm nebo sněhem se rychle kazí. Krmítko má proto mít stříšku, která o několik centimetrů přesahuje základnu. Ta má být dostatečně velká (alespoň 20 × 20 cm), aby se na ní ptáci příliš netísnil a vešly se sem i větší druhy, jako je kos.
- V místech, kam nechodíte denně, jako jsou zahrádky u chat a chalup, je výhodné samonásypné krmítko. Při dostateč-

né velikosti zajistí, že zde bude stále zásoba potravy i po několik týdnů. Praktická jsou i krmítka tubusová, která dobře chrání potravu před znečištěním. Navíc se zde ptáci příliš nepotkávají a minimalizuje se tak přenos infekcí.

- Kdo nemá zahradu, může krmítko umístit na balkon. Je-li krytý, nemusí mít krmítko ani vlastní stříšku – stačí jednoduchý dřevěný tác. Pozor ale na skleněné plochy, jako jsou okna a dveře – krmítko by na balkoně mělo být umístěno přímo u nich, nikoliv třeba na zábradlí dva metry od skla.
- Ptákům by tak hrozilo, že do něj narazí a zabijí se (skla můžete zabezpečit samolepkami, které seženete na eshop.bird-life.cz). Nemáte-li ani balkon, můžete krmítko umístit na okenní parapet či pomocí přísavky na okenní sklo.

ČÍM KRMIT

- Potrava přezimujících opeřenců je převážně rostlinná a tvoří ji různá semena, jádra, bobule a jiné plody. Většina ptáků nejlépe přijímá slunečnicová semena. Vrabci nebo hrdličky uvítají také obilná zrna jako oves, proso a pšenici. Když ponecháte na podzim několik jablek na stromě, budou vám za ně vděční kosi a kvičaly, a budete-li mít štěstí, dočkáte se i pestrých severských návštěvníků – brkoslavů. Strakapoudy, sýkory či brhlíky pohostíte tukovou směsí v podobě lojových koulí, které ale vybalte ze sítěk. Ptáci se v nich totiž mohou zachytit drápkami; popadané sítky navíc přitahují svou vůní psy, ježky a další zvířata, která je mohou pozřít, a způsobit si tak vážné zdravotní potíže. Koule proto spíše vložte do nosičů (raději nekupujte levné koule z palmového tuku, jehož produkce má katastrofální dopad na biodiverzitu, a navíc ptákům často ani nechutná). Kvalitní tukové krmení s přísadkou bobulí či hmyzu seženete např. na www.zele-nadomacnost.com, kde nabízejí i držáky

na tukové koule a koláče, kvalitní krmení i krmítka. Krmení v biokvalitě nabízí firma PROBIO na www.probio.cz.

VYROBTE SI TUKOVÉ KRMÍTKO!

- Výroba je jednoduchá a můžete do ní zapojit i děti. Základem je nesolený tuk (lůj, sádlo, ztužený rostlinný tuk). Sádlo či lůj nakrájejte na menší kousky a roztavte při nižších teplotách. Když začne rozpuštěný tuk tuhnout, zamíchejte do něj vhodná semena a drčená jádra ořechů (vlašských, lískových). Pro zpestření můžete přidat konopí, proso, mák, řepku, len, pšenici, ovesné vločky, sezam, loupáná dýňová semena, rozinky či zralé jeřabiny. Směs pak naplňte květináč či rozpůlenou skořápku kokosového ořechu nebo v ní obalte šišky či jehličnaté větvičky a zavěste je na strom.

KRMÍTKO BEZPEČNĚ PRO PTÁKY

- Ve volné přírodě krmítko umístíte ideálně na závětrné, nerušené místo. Poblíž krmítka se musí nacházet keře nebo stromy, aby se ptáci cítili v bezpečí před predátory ze vzduchu (krahujcem) nebo ze země (kočkou). Krmítka na stojanu lze také opatřit límcem zabráňujícím kočkám v přístupu (více na www.ochranap-taku.cz). Tuková krmítka zavěšujte do stínu, aby nedocházelo k tání a žluknutí tuku na slunci.
- Krmítka je nutné pravidelně čistit, protože jsou místem možného přenosu nakažlivých onemocnění. Běžná je např. trichomonóza, která v posledních letech decimovala populace pěvců, především zvonků.
- Uvidíte-li nemocného ptáka na svém krmítku, vyhodte veškerou potravu na krmítku i pod ním a místo vydezinfikujte. Po opláchnutí nechte krmítko řádně vyschnout a alespoň na dva týdny krmení přerušete. Sami se však nákazy obávat nemusíte.

Příroda Hrádku XI.

Ptáci u krmítek

V dnešním díle našeho seriálu o přírodě Hrádku se budeme věnovat ptákům. A to těm, kteří nás oblažují svou celoroční přítomností. Ptáci, navštěvující krmítka, jsou nám právě proto známí a také blízcí už od útlého věku. Jejich chování není příliš plaché, proto je dobře pozorovatelné zpoza záclony.

Ti z nás, kdo si k přírodě našli cestu, si většinou neumí představit, že by v zahradě neměli krmítko. Že by se ochudili o neobvykle obyčejná setkání se zajímavými opeřenci. V galerii je uvedeno 16 druhů nejtypičtějších návštěvníků hradeckých krmítek. Nejsou tu všichni. Chybí například mlynářík, sýkora pa-

rukářka, pěnkava jíkavec, hýl, žluna, červenka, vrabec polní, čečetka, brkoslav, drozd kvíčala anebo sojka. Častým návštěvníkem zahrady s krmítky je rovněž krahujec obecný, jenž se střemhlavě proletí zahradou s cílem překvapit ptáčka, kterého by ulovil.

Fotografie | internet (wikipedia)

Kos černý -

Patří mezi běžné, zdomácnělé ptáky. Má rád bobule a plody nejrozmanitějších dřevin, hlavně jablka, volně rozházená po zemi. Nepohrdne ani rýží či ovesnými vločkami. Rád do semen klátí zobákem a dělá tím nepořádek.

Čížek lesní

Ke krmítkům s drobnými semeny a slunečnicí se hejtna čížků stahuje zejména v únoru a začátkem března, kdy již nemá dostatek semen z olší. U krmítka jsou velmi živí, nebojácní až agresivní.

Pěnkava obecná

Ojedinele u nás zimuje a ráda navštěvuje okolí lidských obydlí. Na krmítka moc nelétá, ale spíše sbírá semena na zemi pod krmítkem, která jiní ptáci utrousili.

Stehlík obecný

Na krmítka přilétá většinou v hejnech, pojídá nejrozmanitější semena, s oblibou semínka bodláků a jiných plevelů. K potravě nepustí ostatní pěvce.

Dlask tlustozobý

Druh je nápadný svým velkým kuželovitým zobákem, ze kterého mají ostatní ptáci respekt. Sbírá veškerá semena a plody, a to i ze země pod krmítkem. Je poměrně plachý a opatrný. Vyhledává spíše krmítka daleko od domu.

Zvonek zelený

je nejběžnějším pěnkavovitým ptákem, který navštěvuje krmítka a to i v menších hejnkách. Má nejraději slunečnicová semínka, která s oblibou louská přímo v krmítku a vyhání z něj ostatní ptáky. Sezobá toho velké množství.

Sýkora babka

se na krmítkách objevuje jen ojediněle. Její pozorování je vždy velkým zážitkem pro každého milovníka ptactva. Se-zobne pár slunečnicových semen a zase se dlouho neobjeví.

Sýkora koňadra

je naší nejhojnější a zároveň největší sýkorou. Na každém krmítku se jich během zimy vystřídají desítky. Jsou vzájemně nesnášenlivé, ale většinou se pouze zastrašují.

Sýkora uhelníček

navštěvuje jenom některá krmítka, žije totiž ve vyšších polohách s dostatkem jehličnanů. Někdy tvoří společná hejna s jinými sýkorami, proto je přehlédnutelná.

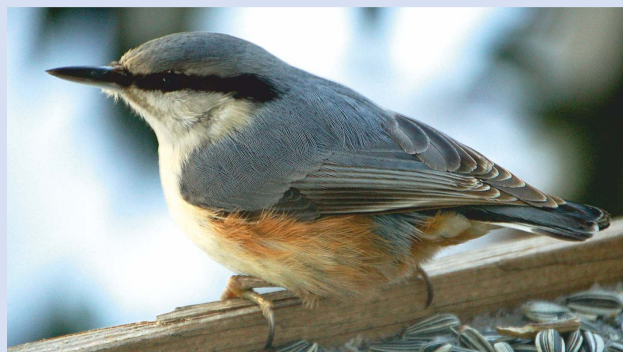
Sýkora modřinka

je naší nejmenší sýkorou. Semínko slunečnice často pouze chytí do zobáčku a odletí ho vyloupat na větev nejbližšího stromu, což opakuje, dokud se nenasytí.

Strakapoud velký

se objevuje v každé zahradě. Na krmítka létá jen výjimečně, ale na zavěšený lůž dál od domu se odváží častěji. Strakapoud má rád i ořechy, které si dokáže sám vyklovat.

Brhlík lesní

je velmi obratný pták, je jediný, který se dokáže pohybovat po kmenech stromů hlavou dolů. Lítá ke krmítku, pokud je v jeho teritoriu. Vyhledává semena slunečnice a ořechy.

Hrdlička zahradní

Živí se výhradně rostlinnou potravou, na krmítku přijímá slunečnici či různá obilná semena, jako je pšenice, ale i bobule. Pro svou velikost však odežene menší ptáky. Pokud je u krmítka dostatek místa, přilétá tam i v páru.

Vrabec domácí

je častým hostem krmítek. Nejraději má semena obilnin a to především pšenici. Žere takřka všechna semena i jádra dracových ořechů. Má rád i strouhanku z bílého pečiva nebo kukuřičný šrot.

Po oblíbeném slovníku ponazymu jsme pro vás připravili další, neméně zajímavou rubriku na pokračování. Tentokrát opustíme lingvistiku a vydáme se do oboru gastronomie, která se v Hrádeckých novinách doposud neobjevila. Na závěrečné dvoustraně se od nyní můžete těšit na notoricky i méně známé recepty regionální kuchyně. Všechny jsou převzaty z kuchařek krajových receptů (I. – IV.), jež jsou součástí projektu „Jak šmakuje Moravskoslezsko“ a které s laskavým svolením Moravskoslezského kraje můžeme zprostředkovat i vám, čtenářům Hrádeckých novin.

Projekt "Jak šmakuje Moravskoslezsko" je realizován

Moravskoslezským krajem a jeho partnery. Od roku 2013 do června 2015 byl navíc spolufinancován Evropskou unií. Zaměřen je na podporu gastraturistiky v Moravskoslezském kraji. Hlavní myšlenkou tohoto projektu je vrátit typické regionální speciality na jídelní lístky zdejších restaurací. "Jak šmakuje Moravskoslezsko" vzniklo již na počátku roku 2011 a díky svému zaměření si získalo mnoho příznivců. Po čtyři roky byla pro fanoušky kvalitní regionální kuchyně připravena kulinářská soutěž, kde se nezdídky objevovaly poklady v podobě receptů našich babiček. Všechny tyto recepty pak byly vydány v kuchařkách krajových receptů.

VG

šéfkuchaři Mirek Horák a Tomáš Smoček
foto | TV Polar

O vydatný start celého dne se postará krupičniok doplněný máslem a třeba i domácí marmeládou. Slezské halušky k obědu

zasytí a dodají energii na dlouhou dobu. A po silvestrovské procházce tělo i duši zahřeje domácí slezská vařenka.

Menu jako stvořené pro zimní období. Pustíte se do toho?

Krupičniok

Autor receptu: Helena Febrová

INGREDIENCE

1kg pšeničné krupice, 2 vejce, 80g másla, 90g cukru moučky, 0,5l mléka, 15g droždí, 1 lžička cukru krupice, 10g soli, tuk na vymazání pekáče

POSTUP

Z poloviny vlažného mléka, lžičky cukru a droždí zaděláme kvásek, který necháme vykynout. Z kvásku a ostatních surovin vypracujeme v míse hustší těsto, které vložíme do tukem (máslem nebo sádlem) vymazaného pekáče. Necháme vykynout (asi 50 minut) a pak pomalu pečeme ve středně vyhřáté troubě asi 1 až 1 a ½ hodiny. Necháme vychladnout, vyjmeme z pekáče, nakrájíme na hrubší plátky a podáváme s čerstvým máslem. Výborným doplňkem je bílá káva.

O RECEPTU

Je to klasika, která za časů našich babiček byla častou večeří a dojídala se i ke snídani. Můžeme přidat slunečnicová semínka.

Slezské halušky

Autor receptu: Libuše Ponocná

INGREDIENCE

500 g strouhaných brambor, 1 ks vejce, 200 g hladké mouky, 2 špetky soli, 250 g tvarohu, 2 dl zakysané smetany, 250 g uzené slaniny

POSTUP

Z nastrouhaných brambor vymačkáme přebytečnou vodu, přidáme vejce, sůl a mouku a promícháme. Pokud je těsto řídké, přidáme ještě trochu mouky – jak říkala moje maminka „po rozumě“. Z připraveného těsta tvoříme do vařící vody lžící halušky a necháme vařit asi 10 minut. Uvařené halušky scedíme, propláchneme studenou vodou a promícháme s tvarohem, rozmíchaným se zakysanou smetanou. Před podáváním promícháme s rozškvařeným špekem.

O RECEPTU

Tenhle recept je od mé maminky, která pocházela z Karpentné. Dnes si můžeme koupit polotovar halušek, ale ten je spíš upravovaný podle slovenského receptu. Slezské halušky jsou „chlupatější“ díky většímu objemu brambor. Doma jsme mívali halušky aspoň dvakrát týdně a někdy maminka dávala do halušek místo tvarohu zbytek zelí.

Slezská vařonka

Autor receptu: Anna Koláčková

INGREDIENCE

20 kostek cukru, 750 ml povařené vody, 250 ml konzumního lihu, 2 lžice medu, skořice celá asi 6 cm, citrónová kůra i šťáva (1/4 citronu), 5 hřebíčků

POSTUP

20 kostek cukru navlhčíme rychle studenou vodou, dáme je do čistého hrnce a upražíme je dožluta. Potom nalijeme na cukru povařenou vodu, přidáme skořici, citronovou kůru i šťávu, hřebíčky a vše dobře povaříme. Vařící tekutinu odstavíme z plotny, načež do ní opatrně nalijeme líh, přidáme med, zamícháme a dokud je vařonka horká, nalijeme ji do sklenic a podáváme.

O RECEPTU

Slezská vařonka se ve Slezsku podává hlavně v zimě pro zahřátí.

Pavel Taska - Cestou na Filipku